

PRIROČNIK ZA OBČINSKE FUNKCIONARJE

Združenje občin Slovenije
The Association of Municipalities of Slovenia

info@zdruzenjeobcin.si
www.zdruzenjeobcin.si

Izdalo in založilo:
Združenje občin Slovenije
Odgovorna urednica:
Polonca Drofenik

PRIROČNIK ZA OBČINSKE FUNKCIONARJE

Ljubljana, december 2026

Kazalo

1. UVOD 6
2. KRATKO O DELU ZDRUŽENJA OBČIN SLOVENIJE 7
3. DELO ZOS V MANDATNEM OBDOBJU 2022-2026 8
4. SPLOŠNO O LOKALNI SAMOUPRAVI V REPUBLIKI SLOVENIJI 16
4.1. USTAVA REPUBLIKE SLOVENIJE 16
4.2. EVROPSKA LISTINA LOKALNE SAMOUPRAVE 17
4.3. PRAVNI OKVIR LOKALNE SAMOUPRAVE V REPUBLIKI SLOVENIJI 18
5. STATUS OBČINSKIH FUNKCIONARJEV 19
5.1. NARAVA IN TRAJANJE MANDATA OBČINSKIH FUNKCIONARJEV 19
5.1.1. Člani občinskega sveta 19
5.1.2. Župan 19
5.1.3. Podžupan 20
5.2. NAČIN OPRAVLJANJA FUNKCIJE IN PLAČILO ZA OPRAVLJANJE FUNKCIJE 20
5.3. OBVEZNOSTI FUNKCIONARJEV PO ZAKONU O INTEGRITETI IN PREPREČEVANJU KORUPCIJE 20
5.3.1. Nasprotje interesov 21
5.3.2. Omejitve poslovanja 21
5.3.3. Nezdružljivost opravljanja funkcije in izjeme 22
5.3.4. Prepoved članstva in dejavnosti 23
5.3.5. Lobiranje 23
5.3.6. Premoženjsko stanje 24
5.3.7. Prepoved in omejitve sprejemanja daril 25
5.4. NADOMESTITEV OBČINSKEGA FUNKCIONARJA 26
5.4.1. Nadomestitev člana OS 26
5.4.2. Nadomestne volitve župana 27
5.4.3. Imenovanje in razrešitev podžupana 27
5.5. PRENEHANJE MANDATA 27
6. DELO ORGANOV V OBČINI 29
6.1. ŽUPAN 29
6.1.1. Pravice poklicnega župana po prenehanju funkcije 30
6.2. PODŽUPAN 30
6.3. OBČINSKI SVET 31
6.4. NADZORNI ODBOR 33
6.5. OBČINSKA UPRAVA 33
6.6. SKUPNA OBČINSKA UPRAVA 34
7. AKTI OBČINE 35
7.1. VRSTE AKTOV 35
7.1.1. Splošni pravni akti občine 35
7.1.2. Posebne vrste aktov 36
7.1.3. Posamični akti občine 37

7.1.4. Materialni akti in akti poslovanja 37
7.1.5. Skladnost predpisov 37
7.2. POSTOPEK ZA SPREJEM OBČINSKEGA PREDPISA 38
7.2.1. Vrste postopkov in njihova obravnava 38
7.2.2. Postopkovne in vsebinske posebnosti 40
7.3. OBJAVA 40
8. PRISTOJNOSTI OBČIN 42
8.1. IZVIRNE PRISTOJNOSTI OBČIN 42
8.2. PRENESENE PRISTOJNOSTI OBČIN 43
9. FINANCIRANJE OBČIN 44
9.1. LASTNI VIRI OBČIN 45
9.2. SREDSTVA DRŽAVE 46
9.3. ZADOLŽEVANJE OBČIN 46
9.4. PREMOŽENJE OBČIN 49
9.5. PRORAČUN 50
9.5.1. Priprava 50
9.5.2. Poročanje 51
9.5.3. Nadzor 52
10. VOLITVE 53
10.1. VOLILNA PRAVICA 53
10.2. VOLILNI SISTEM 54
10.3. KANDIDIRANJE 54
10.3.1. Kandidiranje po večinskem načelu 54
10.3.2. Kandidiranje po proporcionalnem načelu 54
10.4. RAZPIS IN IZVEDBA VOLITEV 55
10.5. VOLITVE PRIPADNIKOV ITALIJANSKE, MADŽARSKE IN ROMSKE SKUPNOSTI 56
10.6. VOLITVE V SVETE KRAJEVNIH, VAŠKIH IN ČETRTNIH SKUPNOSTI 56
10.7. VOLILNA KAMPANJA 57
10.7.1. Financiranje volilne kampanje 57
10.7.2. Volilna kampanja v medijih 58
11. SODELOVANJE OBČANOV PRI ODLOČANJU 60
11.1. ZBOR OBČANOV 60
11.2. REFERENDUM 60
11.3. LJUDSKA INICIATIVA 62
12. JAVNE SLUŽBE 63
13. POVEZOVANJE OBČIN 66
13.1. INTERESNA ZVEZA OBČIN 66
13.2. ZDRUŽENJE OBČIN 66
14. MEDNARODNO POVEZOVANJE OBČIN 68
15. VARSTVO LOKALNE SAMOUPRAVE 69
16. LITERATURA IN PRAVNI VIRI 70

1. UVOD

Spoštovane občinske svetnice in svetniki, župani in župani ter podžupanje in podžupani!

Leto 2026 zaznamuje začetek novega mandata občinskih organov, v katerem boste pomembno sooblikovali razvoj in vsakdanje življenje svojih lokalnih skupnosti. Pred vami je obdobje, ki bo zahtevalo premišljeno odločanje, odgovornost in preudarnost pri odzivanju na vse bolj raznolike in kompleksne izzive sodobne družbe, zlasti na gospodarske in demografske spremembe ter okoljski in digitalni prehod, ki pomembno vplivajo na delovanje občin in kakovost življenja njihovih prebivalcev.

Odgovornost, ki jo prevzemate z nastopom mandata, izhaja iz samega bistva lokalne samouprave. Ustava Republike Slovenije in Evropska listina lokalne samouprave zagotavljata občankam in občanom pravico, da v svojih lokalnih skupnostih uresničujejo lokalno samoupravo prek demokratično izvoljenih organov. Prav vi boste zato s svojim delom, odločitvami in zgledom vsakodnevno soustvarjali razvoj in prihodnost svoje občine. Lokalna samouprava namreč ni zgolj upravljanje lokalnih javnih zadev, temveč predvsem odgovornost do ljudi, ki so vam zaupali opravljanje javne funkcije.

Da bi vam bilo opravljanje te odgovorne naloge čim lažje, je nastal ta priročnik. Na enem mestu ponuja ključne informacije o delu občinskih funkcionarjev, pravnem okviru njihovega delovanja, njihovih pristojnostih, pravicah in obveznostih ter praktičnih vidikih opravljanja funkcije. Namenjen je iskanju odgovorov na vprašanja, s katerimi se boste srečevali pri svojem delu – od razumevanja pristojnosti občinskih organov, postopkov sprejemanja občinskih aktov, financiranja občine in volilnih postopkov do sodelovanja z občani ter drugimi deležniki lokalnega razvoja.

Takšna podpora je še posebej pomembna v času, ko so pričakovanja glede učinkovitega, preglednega in vključujočega upravljanja vse večja, vloga vsakega občinskega funkcionarja pa zato toliko pomembnejša. Priročnik tako ni zgolj zbirka pravnih pravil in pojasnil, temveč želi biti tudi spodbuda k razmisleku, iskanju dobrih praks, dialogu in sodelovanju – tako med občinskimi organi kot z občankami in občani ter širšo lokalno skupnostjo.

Ker vsak mandat prinaša drugačne okoliščine in izzive, vsaka občina pa ima svoje značilnosti in potrebe, je priročnik zasnovan kot praktično in pregledno orodje. Uporabljali ga boste lahko pri vsakodnevnem delu ter se nanj oprli pri odločanju, načrtovanju in izvajanju lokalnih politik.

Želimo, da vam priročnik olajša opravljanje funkcije, pomaga poglobiti poznavanje vaših nalog ter vas podpira pri odgovornem, strokovnem in zakonitem delu. Naj bo vaš sopotnik pri ustvarjanju lokalnih skupnosti, v katerih bo življenje kakovostno, trajnostno in vključujoče za vse.

Uredništvo

2. KRATKO O DELU ZDRUŽENJA OBČIN SLOVENIJE

Združenje občin Slovenije (ZOS) je interesno združenje slovenskih občin z več kot dvajsetletno tradicijo in statusom reprezentativnega zastopnika lokalnih interesov. Sedež ZOS je v Ljubljani, kar mu omogoča neposredno in učinkovito sodelovanje z državnimi organi ter drugimi ključnimi nosilci odločanja, katerih odločitve vplivajo na delovanje in razvoj občin. V ZOS je trenutno vključenih 128 občin, torej več kot polovica vseh slovenskih občin.

Ena izmed osrednjih nalog ZOS je zagotavljanje pravočasnih in celovitih informacij, ki jih občine potrebujejo pri svojem delu. Združenje članice o svojih dejavnostih in aktualnem dogajanju redno obvešča z vsakodnevnimi elektronskimi obvestili, ki so objavljena tudi na spletni strani. Ob koncu vsakega tedna tajništvo pripravi Tedenski utrip s pregledom najpomembnejših novic in dejavnosti, ob koncu meseca pa še elektronsko glasilo Mesečni utrip, ki ga občine prejmejo na svoje elektronske naslove. ZOS občine sproti seznanja tudi s predlogi predpisov, javnimi razpisi, odločitvami državnih organov in drugimi vsebinami, pomembnimi za lokalno samoupravo, hkrati pa o aktualnih vprašanjih s tega področja obvešča tudi medije in širšo javnost.

Poleg obveščanja občin ZOS pozorno spremlja tudi zakonodajo, ki vpliva na njihovo delovanje. Proučuje predloge zakonov, strategij, proračunskih dokumentov in drugih aktov ter pripravlja pobude, predloge in mnenja, ki jih posreduje Vladi Republike Slovenije, Državnemu zboru, Državnemu svetu in drugim pristojnim organom. Na ta način zastopa interese občin in si prizadeva, da so njihove potrebe, izkušnje in posebnosti ustrezno upoštevane pri pripravi in sprejemanju predpisov.

Pomemben del delovanja ZOS je tudi izobraževanje deležnikov na lokalni ravni. Z organizacijo seminarjev, posvetov in drugih usposabljanj krepi strokovnost občinskih funkcionarjev, zaposlenih v občinskih upravah in javnih podjetjih ter sodeluje pri projektih, namenjenih posodabljanju in profesionalizaciji občinskih uprav.

Z vsemi navedenimi dejavnostmi ZOS uresničuje svoje temeljno poslanstvo: krepitev lokalne samouprave ter spodbujanje uravnoteženega in trajnostnega razvoja občin in regij. Zavzema se za spoštovanje Evropske listine lokalne samouprave ter za javno upravo, ki je ljudem blizu in deluje učinkovito, pregledno ter uporabnikom prijazno.

Prizadevanja združenja so usmerjena tudi v razvoj podeželja, prenovo industrijskih in urbanih središč ter krepitev sodelovanja med lokalnimi skupnostmi in gospodarskimi subjekti. Obenem se ZOS zavzema za decentralizacijo javne uprave in ustanovitev pokrajin kot vmesne ravni med državo in občinami, kar bi prispevalo k bolj uravnoteženemu regionalnemu razvoju Slovenije.

3. DELO ZOS V MANDATNEM OBDOBJU 2022–2026

V ZOS smo si vrsto let prizadevali za vzpostavitev samostojnega resorja, ki bi bil celovito pristojen za področje lokalne samouprave. Ob vsakokratni menjavi vlade smo opozarjali, da razpršenost pristojnosti med različnimi ministrstvi otežuje učinkovito reševanje vprašanj, povezanih z delovanjem in razvojem občin.

Po državnozborskih volitvah leta 2026 smo parlamentarnim strankam še pred oblikovanjem koalicijske pogodbe posredovali ključne predloge za mandatno obdobje 2026–2030. Med drugim smo predlagali vzpostavitev samostojnega resorja za lokalno samoupravo, kohezijo in regionalni razvoj, realnejše financiranje občin in njihovih novih nalog, dolgoročno financiranje javne infrastrukture, krepitev kadrovskih zmogljivosti, zmanjševanje administrativnih bremen ter decentralizacijo države.

Naš predlog je bil upoštevan pri pripravi sprememb Zakona o Vladi Republike Slovenije, ki so predvidele ustanovitev samostojnega ministrstva za lokalno samoupravo, kohezijo in regionalni razvoj. Z nastopom nove vlade je bilo ministrstvo tudi ustanovljeno, s čimer je bil uresničen eden izmed pomembnih predlogov ZOS za mandatno obdobje 2026–2030.

V mandatu 2022–2026 smo Vlado RS, ministrstva in druge državne organe večkrat opozorili tudi na pomen pravočasnega vključevanja občin v pripravo predpisov, ki vplivajo na njihovo delovanje. Seznanitev s predlogom predpisa šele ob njegovi objavi na portalu eDemokracija namreč pogosto ne omogoča dovolj zgodnjega in učinkovitega sodelovanja. Zato smo se zavzemali, da bi bile občine in njihova reprezentativna združenja vključena že v začetne faze priprave predpisov, pristojna ministrstva pa bi v času javne obravnave zagotovila tudi ustrezne predstavitve predlaganih rešitev.

Posebno pozornost smo namenjali finančnim posledicam novih zakonskih obveznosti občin. Pripravljavce predpisov smo pozivali, naj vsako novo nalogo ustrezno finančno ovrednotijo in zanjo zagotovijo potrebna sredstva. Zavzemali smo se tudi za prenos nalog, ki sodijo v pristojnost države, ter odpravo nepotrebnih nalog in administrativnih obremenitev.

Skozi celoten mandat smo dejavno sodelovali pri oblikovanju zakonodaje s pripravo pripomb in mnenj k predlaganim predpisom ter lastnih pobud in predlogov. Vsako leto pripravimo več kot 100 različnih mnenj, predlogov in pobud, njihovo skupno število pa se v mandatnem obdobju približa 500.

V nadaljevanju predstavljamo nekatere ključne dosežke ZOS, ki so prispevali k stabilnejšemu financiranju občin, učinkovitejšemu izvajanju njihovih nalog in nadaljnji krepitvi lokalne samouprave.

FINANCIRANJE OBČINSKIH NALOG IN POVPREČNINA

Reprezentativna združenja občin se z Vlado RS se vsako leto pogajamo o višini povprečnine, namenjene financiranju zakonsko določenih nalog občin. Pogajanja praviloma potekajo v več krogih, v ZOS pa dosledno zagovarjamo stališče, da mora financiranje občin čim bolj slediti dejanskim stroškom izvajanja njihovih nalog. Višino povprečnine za posamezno proračunsko leto določi Državni zbor z zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (ZIPRS).

Pomembno podlago za pogajanja predstavlja izračun povprečnih stroškov za financiranje občinskih nalog. Po veljavni ureditvi Ministrstvo za finance izračun pripravi do 1. julija, reprezentativna združenja občin pa lahko nanj podamo svoje mnenje. Izračun temelji na tekočih odhodkih in tekočih transferih občin v preteklih štirih letih, pri čemer se upoštevajo tudi njihova rast, finančni učinki novih in spremenjenih predpisov ter nekateri prihodki občin.

V ZOS redno opozarjamo na razkorak med določeno povprečnino in dejanskimi stroški občin. Ob pripravi novele Zakona o financiranju občin v letih 2024 in 2025 smo nasprotovali sistemski vključitvi načina izračuna, uporabljenega pri pogajanjih leta 2024, saj ta po naših izračunih ni ustrezno sledil stroškom izvajanja zakonskih nalog. Predlagali smo ponovno proučitev ureditve in oblikovanje izračuna, ki bi temeljil na temeljiti analizi finančnih posledic, upošteval razkorak med prihodki in stroški ter bil jasen, pregleden in nedvoumen. Pristojnim organom smo posredovali pripombe, izračune in simulacije ter zahtevali ustrezno upoštevanje vseh novih in razširjenih nalog občin.

Pogajanja o višini povprečnine v mandatnem obdobju 2022–2026 so bila še posebej zahtevna. Dogovori so bili z zdržanostjo sklenjeni v letih 2023, 2025 in 2026, medtem ko v letu 2024 – prvič v zgodovini – do podpisa dogovora s strani ZOS ni prišlo. Ta odločitev je jasno izrazila naše nestrinjanje s ponujenimi rešitvami, ki niso zagotavljale ustreznega financiranja občinskih nalog.

Leta 2023 smo na ZOS pripravili **izračun povprečnine za leti 2024 in 2025**, na podlagi katerega smo reprezentativna združenja občin oblikovala skupni predlog **v višini 799,58 € za leto 2024 in 815,69 € za leto 2025.** Po več krogih pogajanj je bila povprečnina **za obe leti dogovorjena v višini 725 €**. V ZOS smo opozorili, da dogovorjena višina ne bo zadostovala za kritje zakonsko določenih nalog in da bo razkorak med povprečnino in stroški občin presegal 12 odstotkov. Predlagali smo, da se v dogovoru predvidi možnost uskladitve povprečnine ob rebalansu državnega proračuna, vendar naš predlog ni bil sprejet.

ZOS je tudi v letu 2024 aktivno sodeloval pri pogajanjih za **določitev višine povprečnine za leti 2025 in 2026**. Kompromisa nam ni uspelo doseči, povprečnina pa je bila določena **v višini 771,33 € za leto 2025 in 775,29 € za leto 2026**. Skupni predlog vseh treh reprezentativnih združenj občin je bil **v višini 818 €**, čeprav so stroški za izvajanje nalog po izračunih presegali 870 €. Občinam je bilo sicer v letu 2025 iz državnega proračuna zagotovljenih še 47.880.815 € dodatnih sredstev, in sicer je šlo za sredstva v višini 1,5 % dohodnine vplačane v letu 2023.

Dogovor o višini povprečnine za leto 2026 in 2027 med vlado in združenji občin je bil sklenjen novembra 2025. Aktivnosti za njegovo sklenitev pa so potekale vse od meseca julija, ko je ZOS pripravil prve izračune in oblikoval predlog, da se povprečnina **za leto 2026 določi v višini 891,54 € in 913,89 € za leto 2027**, kar smo poizkušali doseči tudi z vložitvijo amandmaja k predlogu ZIPRS2627. Skupaj z ostalima reprezentativnima združenjema občin smo pripravili dopis, v katerem smo izpostavili, da je razkorak med stroški občin ter prihodki iz naslova povprečnine še vedno zelo velik, pri čemer smo med drugim izpostavili vpliv stroškov uveljavitve nove plačne lestvice v javni upravi. V okviru pogajanj pa je bil dosežen kompromis, da se povprečnina **za obe proračunski leti določi v višini 835 €.**

V letu 2026 smo pristojne organe večkrat pozvali k zvišanju povprečnine za drugo polovico leta, in sicer **z 835 € na 887,33 €**. Predlog smo podprli tudi z amandmajem k predlogu novele ZIPRS2627. Na podlagi naših prizadevanj je bilo doseženo **zvišanje povprečnine za 10 €, in sicer z 835 € na 845 €**, kar predstavlja pomemben korak k zagotavljanju ustreznejšega financiranja občin.

Na podlagi podatkov Ministrstva za finance, predvidene rasti stroškov ter finančnih učinkov novih in spremenjenih predpisov **smo predlagali, da se povprečnina za leto 2027 določi v višini 973,52 €, za leto 2028 pa v višini 1.020,86 € na prebivalca**. V zgolj dveh krogih pogajanj je bil dosežen **dogovor, da povprečnina za leti 2027 in 2028 znaša 915,00 € na prebivalca.** Dogovor poleg določitve višine povprečnine in postopkovnih določb vključuje tudi dve vsebinski zavezi:

- Vlada in reprezentativna združenja občin se zavezujejo, da bodo nemudoma pristopili k procesu pregleda zakonodaje s ciljem racionalizacije stroškov občin.
- V primeru rebalansa proračuna za leto 2027 se Vlada in reprezentativna združenja ponovno sestanejo in preverijo ustreznost višine povprečnine glede na stroške financiranja zakonskih nalog v letu 2027.

SPREMEMBE SISTEMA FINANCIRANJA OBČIN

Leto 2025 je zaznamovala **obsežnejša novela Zakona o financiranju občin (ZFO-1E),** ki jo je Državni zbor RS sprejel marca 2025. V ZOS smo dejavno sodelovali v postopku njene priprave in sprejemanja, spremljali predlagane rešitve ter podajali pripombe in predloge, s katerimi smo si prizadevali za pravičnejšo ureditev financiranja tako manjših kot večjih občin.

Novela je med drugim spremenila način izračuna povprečnih stroškov občin, sistemsko uredila zagotavljanje dodatnih sredstev v višini 1,5 % dohodnine za zmanjševanje objektivnih razlik, ki vplivajo na prihodke občin, ter uvedla nove kazalnike za določanje razvitosti občin. Prav tako je določila merila za razdelitev in namensko porabo dodatnih sredstev občinam z evidentiranimi romskimi naselji. Na področju zadolževanja je zvišala dovoljeni obseg zadolževanja občin, omogočila izdajo občinskih obveznic in zadolževanje pri mednarodnih institucijah,

katerih članica je Republika Slovenija, ter uvedla mehanizem za odpravo trajnejše nelikvidnosti oziroma prezadolženosti občin.

V ZOS smo posebej nasprotovali predlagani ureditvi novega 13.b člena, ki določa način razdelitve dodatnih sredstev za zmanjševanje objektivnih razlik, ki vplivajo na prihodke občin. Čeprav so do sredstev upravičene vse občine, smo opozarjali na neustreznost predvidenega načina njihove razdelitve, saj lahko uporabljena merila povzročijo precejšnje razlike v višini sredstev, ki jih prejmejo posamezne občine. Zavzemali smo se za preglednejšo in pravičnejšo ureditev, ki bi ustrezneje upoštevala dejanske potrebe občin in razlike v stroških izvajanja njihovih zakonsko določenih nalog. Kljub našim opozorilom je bil 13.b člen sprejet.

Novembra 2025 je v Zakon o financiranju občin posegel tudi **Zakon o nujnih ukrepih za zagotavljanje javne varnosti (ZNUZJV).** Ta je razširil nabor namenov, za katere lahko občine z evidentiranimi romskimi naselji uporabljajo sredstva iz 20.a člena. Med upravičene namene so bili dodani stroški preventivnih ukrepov za večjo varnost življenja in premoženja prebivalcev, ukrepi s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter požarnega varstva, pa tudi stroški nadzornih sistemov in drugih zakonitih oblik varovanja v romskih naseljih.

Februarja 2026 je bila sprejeta **novela ZFO-1F**, ki je spremenila mejne vrednosti kazalnika razvitosti občin za določitev obsega državnega sofinanciranja občinskih investicij. V ZOS smo spremembo načeloma podprli, saj bi ohranitev dotedanje ureditve številnim občinam povzročila visok in nenaden izpad investicijskih sredstev. Ob tem smo opozorili, da novela ZFO-1F ne posega v sam sistem določanja razvitosti občin, uveden z novelo ZFO-1E, temveč zgolj prilagaja pragove za določitev obsega sofinanciranja investicij. Po naši oceni obstoječi sistem kazalnikov ne odraža ustrezno dejanskega razvojnega stanja občin, zaradi česar prihaja do neustreznih razvrstitev in razlik v obsegu državnega sofinanciranja. Sprememba mejnih vrednosti zato pomeni le delno omilitev posledic pomanjkljivega sistema, ne pa tudi sistemske rešitve. V ZOS smo zato pristojna ministrstva pozvali k pripravi ustreznejšega sistema kazalnikov, ki bi omogočal objektivnejše ugotavljanje razvitosti občin in pravičnejše določanje obsega državnega sofinanciranja njihovih investicij.

PLAČNI POLOŽAJ ŽUPANOV V NOVEM PLAČNEM SISTEMU

Združenje je v preteklih letih dosledno in večkratno opozarjalo na **izrazita plačna nesorazmerja znotraj sistema lokalne samouprave ter vztrajno apeliralo na njihovo odpravo.** Na podlagi odgovornosti, pristojnosti ter neposredne izvoljivosti županov je skupna ugotovitev, da so njihove plače v sedanjem sistemu povsem razvrednotene in nesorazmerne s težo njihove funkcije.

Na nujnost ureditve tega področja ZOS opozarja že od sklenitve Dogovora med Vlado RS in sindikati javnega sektorja konec leta 2018, ki je omogočil sprostitev varčevalnih ukrepov na področju plač. Posledično so se plačna nesorazmerja med posameznimi skupinami javnih

funkcionarjev še poglobila – zlasti med plačami županov na eni strani ter plačami direktorjev občinskih uprav, ravnateljev vrtcev in direktorjev javnih zavodov na drugi.

V ZOS smo trdno prepričani, da je treba vzpostaviti uravnotežen sistem plačnih razmerij, ki bo ustrezno ovrednotil zahtevnost, odgovornost in obseg dela županov. Pri tem prvenstveno ne gre za vprašanje same višine plače, temveč predvsem za popravo porušenih razmerij in ponovno vrednotenje ugleda ter pomena županske funkcije.

Da je obstoječi plačni sistem neustrezen in da povzroča sistemske anomalije, je v svojih ugotovitvah opozorilo tudi Računsko sodišče Republike Slovenije. Opozorilo je, da lahko nadaljnje vztrajanje pri takšnem stanju povzroči zmanjšan interes za opravljanje županske funkcije, kar bi imelo negativne posledice za delovanje lokalne samouprave.

Naša dolgoletna opozorila so bila delno upoštevana s pripravo predloga Zakona o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju, vendar kljub številnim apelom ZOS pristojne institucije še vedno niso odpravile anomalij, ki zadevajo predvsem župane manjših občin. ZOS, ki zastopa predvsem manjše in srednje velike občine, je pristojne večkrat pozvalo, da se župana VI. skupine umesti najmanj v 51. plačni razred, župana VII. skupine pa najmanj v 49. plačni razred. Gre za župane občin z manj kot 5000 prebivalci, ki jih je v Sloveniji več kot polovica – natančneje 107. S takšno umestitvijo bi se vsaj deloma odpravila obstoječa plačna nesorazmerja ter preprečilo obravnavanje županj in županov manjših občin kot drugorazrednih nosilcev javne funkcije.

ZOS bo tudi v prihodnje odločno in dosledno opozarjalo na še vedno prisotno problematiko prenizkega vrednotenja županskih funkcij v manjših občinah, ki ostaja neodpravljena kljub sprejetju novega Zakona o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju, ter si prizadevalo za celovito in trajno odpravo plačnih nesorazmerij v sistemu lokalne samouprave.

PRIZADEVANJA ZA USTANOVITEV POKRAJIN

V ZOS se že vrsto let zavzemamo za ustanovitev pokrajin kot druge ravni lokalne samouprave. Njihova vzpostavitev bi prispevala k decentralizaciji države, skladnejšemu regionalnemu razvoju, učinkovitejšemu izvajanju razvojnih nalog in uspešnejšemu črpanju evropskih sredstev. V okviru Državnega sveta RS je bila oblikovana strokovna delovna skupina, ki je pripravila osnutke pokrajinske zakonodaje in jih posredovala občinam ter občinskim svetom v obravnavo. Pri oblikovanju območij pokrajin smo predlagali, da se izhaja iz obstoječih statističnih regij.

Pred državnozborskimi volitvami leta 2026 smo politične stranke pozvali, naj se jasno opredelijo do ustanovitve pokrajin v naslednjem mandatnem obdobju. Po volitvah smo to zahtevo nadgradili s predlogom za vključitev v koalicijsko pogodbo 2026–2030. Predlagali smo sprejem krovnega zakona o pokrajinah, določitev jasnega časovnega načrta njihovega postopnega uvajanja, opredelitev prenosa nalog ter zagotovitev ustreznih finančnih virov. Pokrajine morajo postati pomembne nosilke regionalnega razvoja ter prispevati k učinkovitejši razdelitvi pristojnosti med državo in lokalnimi skupnostmi.

SKUPNA NOTRANJEREVIZIJSKA SLUŽBA ZOS (SNRS ZOS)

Ena najpomembnejših storitev za članice ZOS je Skupna notranjerevizijska služba, ki v letu 2026 vključuje 33 občin članic ZOS. SNRS ZOS je s svojim delovanjem pričela 1. 1. 2009. Ob ustanovitvi je k članstvu SNRS ZOS pristopilo 24 občin. Edini pogoj za pristop k SNRS ZOS, ki se odrazi s sklenitvijo dogovora, je članstvo v ZOS.

Področja notranjih revizijskih pregledov v zadnjih letih so bila naslednja:

- **2022**: uresničevanje porevizijskih ukrepov, postopek dodelitve transferov ter ravnanje s stvarnim premoženjem občine.
- **2023**: uresničevanje porevizijskih ukrepov, vzdrževanje in gradnja občinskih cest, dodeljevanje državnih pomoči na področju kmetijstva ter ravnanje z informacijami javnega značaja.
- **2024**: uresničevanje porevizijskih ukrepov, oddaja javnih naročil male vrednosti in evidenčnih javnih naročil, prihodki iz naslova nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča ter izplačila redne delovne uspešnosti javnim uslužbencem.
- **2025**: zdravje in varnost pri delu, pogrebna in pokopališka dejavnost ter zagotavljanje varstva osebnih podatkov.
- **2026**: uresničevanje porevizijskih ukrepov, naloge povezane z izvajanjem gospodarskih javnih služb ter načrtovanje in računovodstvo proračuna.

OBVEŠČANJE OBČIN

K vsakodnevnim nalogam ZOS sodi tudi **informiranje občin**, ki ga vsako leto nadgrajujemo in izboljšujemo. Zavedamo se, da je ***sveža in ažurna informacija tista, ki občinam pomeni največ***, zato temu področju namenjamo posebno pozornost.

Občinam zagotavljamo več ravni rednega obveščanja:

1. Dnevno informiranje

Dnevno informiranje poteka preko spletne strani ZOS in elektronskih naslovov občin. Na ta način občinam posredujemo ažurne in relevantne informacije o aktualnih dogodkih, zakonodajnih spremembah ter drugih vsebinah, pomembnih za njihovo delo. Zaposleni na ZOS se zavedamo pomena pravočasnega in zanesljivega informiranja, zato si prizadevamo, da so vse objave vedno aktualne in strokovno preverjene.

2. Tedensko informiranje – *Tedenski utrip*

V okviru tedenskega informiranja pripravljamo elektronski bilten ***»Tedenski utrip«***, v katerem v strnjeni obliki predstavljamo najpomembnejše informacije tekočega tedna. Bilten redno nadgrajujemo, saj želimo občinam zagotoviti hiter in pregleden pregled najpomembnejših dogajanj na področju lokalne samouprave.

3. Mesečno informiranje – *Mesečni utrip*

Od začetka leta 2005 ZOS redno izdaja elektronski časopis ***»Mesečni utrip«,*** namenjen sistematičnemu mesečnemu obveščanju vseh predstavnikov lokalne oblasti o delu združenja in ključnih dogodkih v preteklem mesecu. Vsebine časopisa nenehno nadgrajujemo, da bi občinskim funkcionarjem in zaposlenim omogočili celovit vpogled v delovanje ZOS in pomembne zakonodajne ter strokovne novosti.

4. Priročnik za občinske funkcionarje

Ob lokalnih volitvah ZOS pripravlja **Priročnik za občinske funkcionarje**, ki je bil v tokratni izdaji že peti po vrsti. V priročniku so na pregleden in strnjen način zbrane vse bistvene informacije, ki jih občinski funkcionarji potrebujejo pri opravljanju svojih nalog. Priročnik je bil razdeljen vsem izvoljenim občinskim funkcionarjem kot strokovna pomoč pri njihovem delu.

MEDNARODNO SODELOVANJE IN ZASTOPANJE INTERESOV OBČIN

Predstavniki ZOS kot člani slovenske delegacije sodelujejo v Odboru regij Evropske unije v Bruslju ter v Kongresu lokalnih in regionalnih oblasti Sveta Evrope v Strasbourgu. Redno se udeležujejo plenarnih zasedanj in sej delovnih teles navedenih institucij, sodelovanje pa poteka korektno in utečeno.

V mandatu 2022–2026 so predstavniki ZOS dejavni na mednarodnem parketu, kjer zastopajo interese slovenskih občin. ZOS ima svoje člane in nadomestne člane v **delegaciji Odbora regij (OR)**, ki je posvetovalno telo Evropske unije. OR sestavlja 329 članov in enako število namestnikov iz vseh 27 držav članic EU. V njem sodelujejo lokalno in regionalno izvoljeni predstavniki. Člani Odbora imajo možnost podajati mnenja o predpisih EU, ki neposredno vplivajo na regije in mesta, pri čemer vsaka država članica predlaga svoje predstavnike za petletni mandat.

ZOS ima svoje člane tudi v **delegaciji Kongresa lokalnih in regionalnih oblasti Sveta Evrope (KLRO)**. Kongres, ustanovljen leta 1994, deluje kot svetovalno telo in je nasledil nekdanjo Stalno konferenco lokalnih in regionalnih skupnosti. Razdeljen je na dva zbora – Zbor lokalnih skupnosti in Zbor regij – ter deluje kot forum za izmenjavo izkušenj in spodbujanje učinkovite lokalne in regionalne samouprave v državah članicah.

S sodelovanjem v obeh institucijah ZOS prispeva k aktivni prisotnosti slovenskih občin v evropskem prostoru ter krepitvi njihove vloge pri oblikovanju politik, ki vplivajo na lokalno raven upravljanja.

IZOBRAŽEVANJA IN STROKOVNA USPOSABLJANJA ZOS

Pomemben del delovanja ZOS predstavlja organizacija kakovostnih izobraževanj in usposabljanj za zaposlene v občinskih upravah, javnih zavodih ter drugo zainteresirano javnost. Namen teh

dejavnosti je zagotavljanje stalnega strokovnega razvoja in ažurnega obveščanja o zakonodaji ter drugih vsebinah, pomembnih za delo občin.

V zadnjih letih smo na Združenju posebno pozornost namenili izboljšanju kakovosti in dostopnosti izobraževanj. Udeležencem smo preko spletne strani, glasil, seminarjev in posvetov omogočili pridobivanje aktualnih informacij o zakonodaji s področja lokalne samouprave ter drugih temah, ki vplivajo na delovanje občin.

Od leta 2022 do maja 2026 smo pripravili 207 izobraževanj, ki se jih je udeležilo približno 7500 predstavnikov občin. Programi so vsebovali najnovejše zakonodajne spremembe in druge aktualne teme. V zadnjih letih smo izobraževanja preselili na splet, kar je povečalo udeležbo in omogočilo večjo dostopnost ter fleksibilnost za vse občine.

AKTIVNOSTI ZOS PRI RAZLIČNIH PROJEKTIH

ZOS si prizadeva biti občinam zanesljiv in učinkovit partner pri njihovem delovanju, saj se te na nas pogosto obračajo z različnimi vprašanji, dilemami in izzivi. V želji, da jim nudimo kar najboljšo podporo, smo se vključili v več projektov, prilagojenih potrebam občin. V nadaljevanju predstavljamo enega izmed njih:

CircleWaste – krožno ravnanje z elektronskimi odpadki

Projekt CircleWaste obravnava pereč problem elektronskih odpadkov v Jadransko-Jonski regiji s spodbujanjem trajnostnega in krožnega pristopa k ravnanju z odpadki. Pobuda združuje 12 partnerjev iz osmih držav pri oblikovanju inovativnih in okolju prijaznih rešitev, ki zmanjšujejo tako okoljske kot ekonomske izzive, povezane z e-odpadki.

Cilj projekta CircleWaste je vzpostaviti krožno gospodarstvo e-odpadkov z razvojem poslovnega modela, ki zagotavlja neprekinjeno oskrbo z e-odpadki za ponovno uporabo, obnovo in reciklažo, s čimer se zmanjšuje linearni tok odpadkov v regiji ADRION. V ta namen je projekt razvil transnacionalno strategijo za ravnanje z e-odpadki ter regionalne teritorialne akcijske načrte, prilagojene specifičnim potrebam lokalnih skupnosti.

4. SPLOŠNO O LOKALNI SAMOUPRAVI V REPUBLIKI SLOVENIJI

Lokalna samouprava je normativna institucija, katere položaj določa že Ustava Republike Slovenije. Predstavlja pravico in sposobnost prebivalcev lokalne skupnosti, da v okviru zakona samostojno urejajo in opravljajo pomemben del javnih zadev, ki zadevajo njihovo okolje. Temelji na načelih avtonomije, decentralizacije in demokratičnega odločanja. Čeprav država določa zakonske okvire in pristojnosti, lokalnim skupnostim priznava določeno stopnjo samostojnosti pri urejanju zadev, povezanih z njihovim razvojem in življenjem prebivalcev.

Evropska listina lokalne samouprave poudarja, da morajo lokalne oblasti imeti pravico in sposobnost opravljati bistvene javne naloge v korist lokalnega prebivalstva, kar uresničujejo preko izvoljenih predstavniških teles.

Lokalna samouprava temelji na ključnih elementih: teritorialnem (lokalno območje), funkcionalnem (lastno delovno področje), organizacijskem (opravljanje nalog preko organov), finančnem (lastna sredstva) in pravnem (pravna osebnost). Pomemben vidik predstavlja tudi lokalna zavest – občutek pripadnosti in solidarnosti prebivalcev, ki krepi delovanje in razvoj skupnosti.

4.1. USTAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ustava Republike Slovenije že v splošnih določbah določa temeljna načela lokalne samouprave. V 9. členu je zapisano, da je *»v Sloveniji zagotovljena lokalna samouprava«*. To načelo predstavlja ustavno podlago za samostojno delovanje občin in drugih oblik lokalnih skupnosti. Podrobnejša ureditev tega področja je vsebovana v petem poglavju Ustave z naslovom ***Samouprava***, v podpoglavju ***Lokalna samouprava***, ki obsega člene od 138 do 144.

- **138. člen** določa, da prebivalci Slovenije uresničujejo lokalno samoupravo v občinah in drugih lokalnih skupnostih.
- **139. člen** opredeljuje občino kot samoupravno lokalno skupnost, katere območje obsega naselje ali več naselij, povezanih s skupnimi potrebami in interesi prebivalcev. Občina se ustanovi z zakonom po predhodno opravljenem referendumu, s katerim se ugotovi volja prebivalcev določenega območja, pri čemer zakon določi tudi njene meje.
- **140. člen** določa delovno področje samoupravnih lokalnih skupnosti. V pristojnost občine sodijo lokalne zadeve, ki jih občina lahko ureja samostojno in ki zadevajo le njene prebivalce. Država lahko po predhodnem soglasju občine z zakonom nanjo prenese opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti, vendar mora za to zagotoviti tudi ustrezna finančna

sredstva. V takšnih primerih državni organi nadzirajo primernost in strokovnost opravljanja prenesenih nalog.

- **141. člen** opredeljuje mestno občino, ki lahko po postopku in pod pogoji, določenimi z zakonom, pridobi status mestne občine. Ta poleg nalog iz lastne pristojnosti opravlja tudi določene naloge iz državne pristojnosti, ki se nanašajo na razvoj mesta.
- **142. člen** določa, da se občina financira iz lastnih virov. Občinam, ki zaradi slabše gospodarske razvitosti ne morejo zagotoviti opravljanja vseh svojih nalog, država v skladu z zakonsko določenimi načeli in merili zagotovi dodatna sredstva.
- **143. člen** ureja pokrajine kot samoupravne lokalne skupnosti, ki opravljajo lokalne zadeve širšega pomena ter naloge regionalnega pomena, določene z zakonom. Pokrajine se ustanovijo z zakonom, ki določi njihovo območje, sedež in ime. Zakon sprejme Državni zbor z dvotretjinsko večino glasov navzočih poslancev, pri čemer mora biti zagotovljeno sodelovanje občin. Država lahko na pokrajine prenese opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti in jim mora za to zagotoviti potrebna sredstva.
- **144. člen** določa, da državni organi nadzorujejo zakonitost dela organov lokalnih skupnosti.

Poleg tega četrta in sedma alineja prvega odstavka **160. člena** določata, da Ustavno sodišče RS odloča o skladnosti predpisov lokalnih skupnosti z Ustavo RS in zakoni ter o sporih glede pristojnosti med državo in lokalnimi skupnostmi, kakor tudi med samimi lokalnimi skupnostmi.

4.2. EVROPSKA LISTINA LOKALNE SAMOUPRAVE

Evropsko listino lokalne samouprave (MELLS) je leta 1985 sprejel Svet Evrope. Načela, ki jih MELLS vsebuje, so z njeno ratifikacijo postala sestavni del pravnega reda Republike Slovenije. Ratifikacija je bila opravljena leta 1996, MELLS pa je v Sloveniji začel veljati marca 1997. Od takrat dalje velja, da morajo biti z načeli, zapisanimi v listini, v skladu vsi zakoni, ki urejajo lokalno samoupravo oziroma se nanjo nanašajo.

MELLS nalaga državam spoštovanje temeljnih pravil, ki zagotavljajo politično, upravno in finančno neodvisnost lokalnim samoupravnim skupnostim in njihovim organom brez pridržkov.

MELLS izhaja iz ugotovitve, da je lokalna samouprava ena najpomembnejših demokratičnih pridobitev sodobnih evropskih držav in zahteva od držav podpisnic, da svojim državljanom zagotavljajo lokalno samoupravo, lokalnim oblastem avtonomijo, da opredelijo pristojnosti, ki so lastne lokalnim skupnostim in jim zagotovijo lastne vire financiranja.

MELLS tudi zahteva, da so temeljna pooblastila in pristojnosti lokalnih oblasti določena v ustavi ali zakonu.

4.3. PRAVNI OKVIR LOKALNE SAMOUPRAVE V REPUBLIKI SLOVENIJI

Temeljni akt, s katerim so bile ustanovljene občine in določena njihova območja, je **Zakon o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij (ZUODNO)**. Zakon določa tudi število članov prvih občinskih svetov in s tem omogoča izvedbo lokalnih volitev.

Osrednji zakon, ki ureja področje lokalne samouprave, je **Zakon o lokalni samoupravi (ZLS).** Predstavlja podlago za organizacijo, pristojnosti in delovanje občin ter določa naloge, ki jih občine opravljajo samostojno v okviru izvirnih pristojnosti. ZLS občinam priznava pravico, da samostojno urejajo tiste zadeve, ki so bistvenega pomena za življenje in razvoj lokalne skupnosti ter se lahko učinkoviteje izvajajo na lokalni kot na državni ravni.

Finančni sistem občin ureja **Zakon o financiranju občin (ZFO-1)**, ki določa temeljna pravila financiranja nalog lokalnih skupnosti. Občine se financirajo predvsem iz lastnih virov, prav tako pa so upravičene do transfernih prihodkov iz državnega proračuna in sredstev EU, tretji vir pa predstavlja zadolževanje.

Izvajanje demokratičnega procesa na lokalni ravni določa **Zakon o lokalnih volitvah (ZLV)**, ki ureja postopek volitev županov, članov občinskih svetov in volitve v svete krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti ter zagotavlja zakonitost in enakost volilne pravice na lokalni ravni.

Za delovanje občinskih organov na posameznih področjih v občinski pristojnosti je pomembna področna zakonodaja, v kateri so vsebovana pravna pravila, ki natančneje razmejujejo državne naloge od nalog lokalnih skupnosti.

Zakoni in (državni) podzakonski predpisi, ki se nanašajo na delovanje občin, so pregledno navedeni in po vsebini razčlenjeni v katalogu *»Pristojnosti slovenskih občin«*, ki ga izdaja Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila Maribor in je dostopen na spletni strani: www.lex-localis.info.

5. STATUS OBČINSKIH FUNKCIONARJEV

ZLS v svojem **34.a členu** določa, da so občinski funkcionarji:

- člani občinskega sveta;
- župan;
- podžupan oz. podžupani.

5.1. NARAVA IN TRAJANJE MANDATA OBČINSKIH FUNKCIONARJEV

5.1.1. Člani občinskega sveta

Člani občinskega sveta (v nadaljevanju: člani OS) se volijo za štiri leta. Mandatna doba članov OS se začne s potekom mandatne dobe prejšnjih članov sveta, traja pa do prve seje novo izvoljenega sveta.

Do prve seje novo izvoljenega OS traja tudi mandatna doba članov OS, ki so izvoljeni na:

- predčasnih volitvah po razpustitvi prejšnjega OS, ali odstopu večine članov OS;
- predčasnih volitvah, če je bila občina ustanovljena po opravljenih rednih volitvah;
- volitvah, ki so bile iz kakšnega drugega razloga na podlagi zakona opravljene po rednih volitvah v občinske svete;
- podlagi novega akta o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, ki ga sprejme občinska volilna komisija v skladu z odločbo upravnega sodišča.

5.1.2. Župan

Mandatna doba župana traja štiri leta. Za začetek in trajanje mandatne dobe župana se smiselno uporablja določba o trajanju mandata članov OS.

Do prve seje novo izvoljenega OS traja tudi mandatna doba župana, ki je izvoljen na:

- nadomestnih volitvah po prenehanju mandata prejšnjemu županu pred potekom mandatne dobe;
- predčasnih volitvah, če je bila občina ustanovljena po opravljenih rednih volitvah;
- volitvah, ki so bile iz kakšnega drugega razloga na podlagi zakona opravljene po rednih volitvah v občinske svete;
- podlagi novega akta o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, ki ga sprejme občinska volilna komisija v skladu z odločbo upravnega sodišča.

5.1.3. Podžupan

Občina ima najmanj enega podžupana, ki ga izmed članov občinskega sveta imenuje župan. Župan ga lahko tudi razreši.

5.2. NAČIN OPRAVLJANJA FUNKCIJE IN PLAČILO ZA OPRAVLJANJE FUNKCIJE

Člani OS, župan in podžupan štejejo med občinske funkcionarje. Ti svojo funkcijo opravljajo **nepoklicno**, župan pa se lahko odloči, da bo funkcijo opravljal **poklicno**, enako pa lahko v soglasju z županom stori tudi podžupan.

Občinski funkcionarji so za svoje delo **upravičeni do plačila**. Če funkcijo opravljajo poklicno, jim pripada plača, v nasprotnem primeru pa plačilo za opravljanje funkcije. Plače poklicnih funkcionarjev se določajo skladno z določbami **zakona, ki ureja sistem plač v javnem sektorju**.

V primeru, da **župan** funkcijo opravlja nepoklicno, je upravičen do plačila **v višini 50 % plače**, ki bi mu pripadala, če bi delo opravljal poklicno. Pri tem se dodatek za delovno dobo ne upošteva.

Če **podžupan** opravlja funkcijo nepoklicno, mu lahko pripada plačilo do **največ 50 % plače**, ki bi jo prejemal kot poklicni podžupan. Višino plačila določi župan glede na obseg nalog in pooblastil, ki jih ima podžupan. Tudi v tem primeru se dodatek za delovno dobo ne upošteva.

Član občinskega sveta, razen podžupana, je upravičen do sejnine za sodelovanje na sejah občinskega sveta ali njegovih delovnih teles. Skupni letni znesek sejnin, vključno z nadomestili za delo v delovnih telesih, **ne sme preseči 7,5 % plače župana**, pri čemer se dodatek za delovno dobo ne všteva.

5.3. OBVEZNOSTI FUNKCIONARJEV PO ZAKONU O INTEGRITETI IN PREPREČEVANJU KORUPCIJE

Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK) opredeljuje krog oseb, ki se štejejo za funkcionarje po tem zakonu. Mednje sodijo tudi funkcionarji samoupravnih lokalnih skupnosti, zato se določbe zakona uporabljajo tudi za njih.

Nezdružljivost funkcij občinskih funkcionarjev ureja že 37.b člen ZLS. Ta določa, da **funkcija župana** ni združljiva s funkcijo člana OS ali podžupana, članstvom v nadzornem odboru in z delom v občinski upravi ter drugimi funkcijami, za katere tako določa zakon.

Tudi **funkcija člana OS in podžupana** ni združljiva s funkcijo župana, članstvom v nadzornem odboru in z delom v občinski upravi ter z drugimi funkcijami, za katere tako določa zakon. Poleg tega član OS ali podžupan ne more opravljati funkcije načelnika upravne enote, prav tako pa ne more biti zaposlen v državni upravi na delovnih mestih, kjer javni uslužbenci izvajajo nadzor nad zakonitostjo, strokovnostjo ali primernostjo delovanja organov občine.

5.3.1. Nasprotje interesov

ZIntPK v **členih 37. do 40.** določa:

- prepoved funkcionarju, da bi svojo funkcijo uporabil za uresničitev nedovoljenega zasebnega interesa zase ali za druge;
- dolžnost funkcionarja, da je pozoren na vsako dejansko ali možno nasprotje interesov in se mu izogne;
- dolžno ravnanje ob ugotovljenem nastopu okoliščin nasprotja interesov ter pristojnost Komisije za preprečevanje korupcije.

Nasprotje interesov je izkazano tedaj, ko zasebni interes uradne osebe, med katere sodijo tudi funkcionarji, vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog. Če funkcionar kot nadrejena oseba oziroma predstojnik prejme obvestilo uradne osebe o prenehanju z delom zaradi nasprotja interesov, mora najkasneje v petih dneh od prejema obvestila obrazloženo odločiti, ali naj se uradna oseba izloči iz postopka ali naj nadaljuje z delom. Zakon zoper to odločitev ne dopušča pritožbe.

Določbe ZIntPK o nasprotju interesov se uporabljajo subsidiarno, kar pomeni, da se v skladu s prvim odstavkom 40. člena ZIntPK ne uporabljajo, kadar je izločitev uradne osebe posebej urejena z zakonom, ki ureja kazenski, pravdni ali splošni upravni postopek, oziroma z drugim zakonom, ki ureja izločitev iz odločanja v pravnem postopku.

5.3.2. Omejitve poslovanja

Omejitve poslovanja in posledice kršitev so urejene v **35. in 36. členu ZIntPK.**

Naročnik, ki posluje po predpisih o javnem naročanju, ne sme poslovati s subjekti, v katerih je funkcionar, ki pri tem naročniku opravlja funkcijo, ali njegov družinski član, **udeležen kot poslovodja, član poslovodstva ali zakoniti zastopnik**, ali pa je neposredno ali preko drugih pravnih oseb v **več kot pet odstotkov** udeležen pri ustanoviteljskih pravicah, upravljanju oziroma kapitalu. Navedena prepoved velja tudi za poslovanje naročnika s funkcionarjem ali njegovim družinskim članom kot fizično osebo.

Absolutna prepoved poslovanja velja za postopke naročanja blaga, storitev ali gradenj, sklepanja javno-zasebnih partnerstev, podeljevanja koncesij ter posebnih ali izključnih pravic. V skladu s tretjim odstavkom 35. člena ZIntPK pa je pri drugih načinih pridobivanja sredstev poslovanje pogojno dovoljeno, če so dosledno spoštovane določbe o preprečevanju nasprotja interesov oziroma se funkcionar izloči iz vseh faz odločanja o sklenitvi in izvedbi postopka ali posla. Med takšne primere sodijo javni razpisi za financiranje ali sofinanciranje javnih zavodov, društev in drugih neprofitnih organizacij, razpisi za spodbujanje naložb v kmetijstvo, različne oblike državnih in občinskih pomoči ter dodeljevanje štipendij.

Prepoved poslovanja in dolžnost izogibanja nasprotju interesov v postopkih, kjer ni te prepovedi, velja tudi za ožje dele občine, ki imajo lastno pravno subjektiviteto, če je občinski funkcionar član sveta ožjega dela občine ali če se nek posel lahko sklene le z njegovim soglasjem.

Funkcionar mora v enem mesecu po nastopu funkcije, nato pa dosledno v osmih dneh po vsaki spremembi (prenehanje funkcije, sprememba lastništva ipd.) organu, v katerem opravlja funkcijo, posredovati v šestem odstavku 35. člena ZIntPK taksativno naštete podatke o subjektih, s katerimi je on ali njegov družinski član povezan na zgoraj opisani način. O tem morajo organi poročati Komisijo za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: KPK) v **15 dneh od prejema informacij.**

Funkcionar, ki je pri nekem organu opravljal funkcijo, **še dve leti po prenehanju** le-te ne sme nastopiti kot predstavnik poslovnega subjekta, ki ima ali vzpostavlja z organom poslovne stike.

Omejitev poslovanja organa s subjektom, ki je na opisani način povezan s funkcionarjem, ki v tistem organu opravlja funkcijo, velja **še leto dni** po tem, ko funkcionarju preneha funkcija v organu.

5.3.3. Nezdružljivost opravljanja funkcije in izjeme

Nezdružljivost opravljanja funkcije in izjeme so urejene v **26. členu ZIntPK**.

Poklicni funkcionar ob javni funkciji ne sme opravljati poklicne ali druge dejavnosti, namenjene pridobivanju dohodka ali premoženjske koristi, lahko pa opravlja **pedagoško, znanstveno, raziskovalno, umetniško, kulturno, športno in publicistično dejavnost ter vodi kmetijo in upravlja z lastnim premoženjem**.

Za opravljanje navedenih dejavnosti mora pridobiti dovoljenje delodajalca in v roku **osmih delovnih dni** od pričetka opravljanja dejavnosti o tem pisno obvestiti KPK. Komisija lahko v roku 15 delovnih dni po prejemu obvestila uvede postopek ocene nezdružljivosti funkcije, če oceni, da bi opravljanje dejavnosti glede na njen obseg in naravo ter glede na funkcijo funkcionarja lahko predstavljalo tveganje za objektivno in nepristransko opravljanje funkcije ali ogrozilo njeno integriteto. V takem primeru lahko komisija funkcionarju z odločbo prepove opravljanje dejavnosti ali določi pogoje in omejitve za njeno opravljanje.

Komisija lahko funkcionarju dovoli tudi opravljanje poklicne ali druge dejavnosti, namenjene pridobivanju dohodka, če je to v javnem interesu in če ne obstaja tveganje za objektivno in nepristransko opravljanje funkcije ali za integriteto funkcije. Dovoljenje ni mogoče, če bi funkcionar dohodek pridobival od organa, v katerem opravlja funkcijo. Komisija lahko tudi v tem primeru določi pogoje in omejitve za opravljanje dejavnosti.

Ureditev nezdružljivosti funkcij ni enotna za vse funkcionarje. Poleg ZIntPK tudi nekateri specialni zakoni v celoti ali deloma urejajo področje nezdružljivosti funkcij ter prepovedi članstva in dejavnosti za posamezne skupine funkcionarjev, in sicer Zakon o poslancih, Zakon o Državnem svetu, Zakon o Vladi Republike Slovenije, Zakon o ustavnem sodišču, Zakon o sodniški službi, Zakon o državnem tožilstvu, Zakon o Banki Slovenije, Zakon o računskem sodišču, Zakon o varuhu človekovih pravic, Zakon o Informacijskem pooblaščencu, Zakon o varstvu pred

diskriminacijo in Zakon o lokalni samoupravi. Kadar posamezno vprašanje ureja poseben zakon, se prednostno uporabljajo njegove določbe. Za vprašanja, ki jih poseben zakon ne ureja, pa se določbe ZIntPK uporabljajo, če ta zakon napotuje na njihovo uporabo.

5.3.4. Prepoved članstva in dejavnosti

Prepoved članstva in dejavnosti, prenehanje opravljanja dejavnosti, funkcije ali članstva ter opozorilo komisije in posledice neupoštevanja so urejene **v 27., 28. in 29. členu ZIntPK.**

Poklicni funkcionar ne sme biti član oziroma opravljati dejavnosti upravljanja, nadzora ali zastopanja v gospodarskih družbah, gospodarskih interesnih združenjih, zadrugah, javnih zavodih, javnih skladih, javnih agencijah in drugih osebah javnega ali zasebnega prava, **razen v društvih, ustanovah in političnih strankah. Nepoklicni funkcionar** ne sme biti član niti opravljati dejavnosti upravljanja, nadzora ali zastopanja v osebi javnega ali zasebnega prava, če v okviru svoje funkcije izvaja neposredni nadzor nad njihovim delom.

ZIntPK posebej določa prepoved za nepoklicne župane in podžupane. Ti ne smejo biti člani oziroma opravljati dejavnosti upravljanja, nadzora ali zastopanja v javnih zavodih, javnih skladih, javnih agencijah in drugih osebah javnega prava ter v osebah zasebnega prava, ki so nosilci javnega pooblastila ali izvajalci javne službe, **če je občina, v kateri opravljajo funkcijo, s temi pravnimi osebami ustanoviteljsko, lastniško, nadzorstveno ali finančno povezana.**

Funkcionar, ki je pred nastopom funkcije **opravljal dejavnost ali funkcijo, ki ni združljiva z opravljanjem njegove funkcije**, mora najpozneje **v 30 dneh** po izvolitvi ali imenovanju oziroma po potrditvi mandata prenehati opravljati dejavnost oziroma funkcijo.

Funkcionar, ki je bil pred nastopom funkcije **član organov, katerih članstvo ni združljivo z opravljanjem njegove funkcije**, mora takoj podati odstopno izjavo oziroma zahtevo za razrešitev članstva, to pa mu mora v 30 dneh od imenovanja na funkcijo prenehati.

Če funkcionar opravlja nezdružljivo dejavnost ali funkcijo, ga komisija opozori in mu določi **rok za odpravo nezdružljivosti**, ki ne sme biti krajši od 15 dni ali daljši od treh mesecev. Če po izteku tega roka še naprej opravlja nezdružljivo dejavnost, članstvo ali funkcijo, komisija o tem obvesti organ, pristojen za predlaganje ali začetek postopka za prenehanje njegove funkcije. Obveščanje pristojnega organa **ne velja za neposredno voljene funkcionarje.**

5.3.5. Lobiranje

Področje lobiranja urejajo **13. do 16. točka 4. člena ter 56. do 74. člen ZIntPK.**

Lobisti zastopajo interese interesnih organizacij, torej pravnih in ne fizičnih oseb. **Lobiranci** so predstavniki javnega sektorja, med njimi tudi funkcionarji, ki odločajo ali sodelujejo pri obravnavi in sprejemanju predpisov, drugih splošnih aktov ter drugih odločitev v zadevah javnega pomena. Namen zakonske ureditve lobiranja je zagotoviti regulacijo in transparentnost vplivov interesov zasebnega sektorja na odločitve, ki jih sprejme javni sektor.

Lobistični stiki so dovoljeni le v okviru zakonsko predpisanega postopka. **O teh stikih morajo KPK poročati tako lobiranci kot registrirani lobisti oziroma interesne organizacije.** Podatki o lobističnih stikih so javni in objavljeni v aplikaciji ERAR.

Funkcionar lahko pri lobiranju nastopa **le v vlogi lobiranca**. ZIntPK mu prepoveduje opravljanje lobiranja med opravljanjem funkcije in še dve leti po njenem prenehanju.

Prošnje predstavnika interesne organizacije za sestanek ali za informacije ter druge oblike stikov, kjer ni podan namen vplivanja na odločitve lobiranca, ter javni pozivi, pri katerih gre za javno dostopno informacijo, ne predstavljajo lobiranja.

O zakonitem lobiranju govorimo, ko so kumulativno izpolnjeni naslednji pogoji:

- gre za nejaven stik med lobirancem in lobistom;
- namen stika je vplivanje na odločitve javnega sektorja (pri tem se javni sektor za namene lobiranja nanaša zgolj na državne organe, Banko Slovenije, organe in uprave lokalnih skupnosti ter nosilce javnih pooblastil) v zadevah javnega pomena;
- vplivanje oziroma lobiranje se izvaja v interesu, imenu ali na račun določene interesne organizacije.

Zadeve javnega pomena v smislu lobiranja predstavljajo tiste odločitve, ki se nanašajo na sprejemanje predpisov in drugih splošnih aktov ter druge zadeve, ki niso predmet sodnih in upravnih postopkov, postopkov javnih naročil ter drugih postopkov, v katerih se odloča o pravicah in obveznostih posameznika.

Interesno organizacijo kot lobisti v lobističnem stiku lahko predstavljajo le lobisti vpisani v register lobistov KPK ali pa zakoniti zastopniki, izvoljeni predstavniki oziroma zaposleni tiste organizacije.

V desetih dneh od poskusa lobiranja mora lobiranec Komisiji prijaviti vsako prepovedano ravnanje lobista ter tudi osebo, ki je poskušala lobirati, čeprav ni vpisana v register lobistov.

5.3.6. Premoženjsko stanje

Področje premoženjskega stanja urejajo **41. do 46. člen ZIntPK.**

V 46. člen je določeno, da se javno objavi podatke o spremembah premoženjskega stanja naslednjih kategorij funkcionarjev:

- poslancev državnega zbora;
- predsednika državnega sveta;
- predsednika republike;
- predsednika vlade;
- ministrov;
- državnih sekretarjev;
- poklicnih in nepoklicnih županov in podžupanov;

- članov sveta Banke Slovenije;
- funkcionarjev samostojnih in neodvisnih državnih organov, ki opravljajo naloge predstojnika organa ali njegovega namestnika;
- sodnikov ustavnega sodišča.

Zavezanci poročajo o svojem premoženjskem stanju ob:

- nastopu funkcije (najpozneje v mesecu dni) na Obrazcu za prijavo premoženjskega stanja zavezanca ob nastopu funkcije oz. dela;
- spremembi premoženjskega stanja v času opravljanja funkcije (do 31. januarja za preteklo leto) na Obrazcu za prijavo podatkov o spremembi premoženjskega stanja;
- prenehanje funkcije (najpozneje v mesecu dni) na Obrazcu za prijavo podatkov o premoženjskem stanju v enem mesecu po prenehanju funkcije oziroma dela;
- enem letu po prenehanju funkcije (na dan, ko preteče eno leto od prenehanja funkcije) na Obrazcu za prijavo podatkov o premoženjskem stanju leto dni po prenehanju funkcije oziroma del;
- spremembi osebnih podatkov (osebno ime, podatki o funkciji oziroma delu, ki ga opravlja in na podlagi katerega ima status zavezanca ter podatki o drugih funkcijah oziroma dejavnostih, ki jih opravlja) na Obrazcu za prijavo spremembe premoženjskega stanja zavezanca (v roku 30 dni od nastanka spremembe).

Podatki, katere je treba skladno z **42. členom ZIntPK** sporočiti:

- podatke o nepremičninah: vrsta, velikost, leto izgradnje, katastrska občina, lastniški delež, parcelna številka, številka stavbe in številka posameznega dela stavbe,
- podatke o pravicah na nepremičninah in drugih premoženjskih pravicah,
- podatke o premičninah, če vrednost posamezne premičnine presega 10.000 eurov,
- podatke o denarnih sredstvih pri bankah, hranilnicah in hranilno – kreditnih službah, če skupna vrednost sredstev na računih presega 10.000 eurov,
- podatke o skupni vrednosti gotovine, če ta presega 10.000 eurov,
- podatke o lastništvu oziroma deležih, delnicah, katerih skupna vrednost presega 10.000 evrov, in upravljavskih pravicah v gospodarski družbi ali drugem subjektu zasebnega prava z navedbo firme pravne osebe ali naziva subjekta ter podatki o vrstah in vrednosti vrednostnih papirjev, če njihova skupna vrednost presega 10.000 evrov,
- podatke o dolgovih, obveznostih oziroma prevzetih jamstvih in danih posojilih, katerih vrednost presega 10.000 eurov in
- druge podatke v zvezi s premoženjskim stanjem, ki jih zavezanec želi sporočiti ali jih določa ta zakon.

5.3.7. Prepoved in omejitve sprejemanja daril

Prepoved in omejitve sprejemanja daril urejata **30. člen ZIntPK** in **Pravilnik o omejitvah in dolžnostih uradnih oseb v zvezi s sprejemanjem daril**.

Funkcionar ne sme sprejemati daril ali drugih koristi v zvezi z opravljanjem funkcije, razen protokolarnih daril in priložnostnih daril manjše vrednosti. Prepoved velja tudi za njegove družinske člane.

Protokolarno darilo lahko funkcionar ali njegov družinski član sprejme v imenu organa, pri katerem funkcionar opravlja funkcijo. Takšno darilo ne glede na vrednost postane last delodajalca.

Priložnostno darilo manjše vrednosti lahko funkcionar sprejme, če njegova vrednost ne presega 100 evrov, ne glede na obliko darila in število darovalcev istega darila.

Če ne gre za protokolarno darilo ali priložnostno darilo manjše vrednosti, mora funkcionar oziroma njegov družinski član darovalca opozoriti na prepoved sprejemanja daril in ponujeno darilo zavrniti. Če darovalec pri darilu vztraja, ga mora izročiti delodajalcu funkcionarja.

- bi izročitev ali sprejem takega darila pomenila kaznivo dejanje;
- je to prepovedano po drugem zakonu ali z na njegovi podlagi izdanimi predpisi;
- se kot darilo izročajo denar, vrednostni papirji, darilni in vrednostni boni ter drage kovine;
- bi sprejem darila vplival ali ustvaril videz, da vpliva, na nepristransko in objektivno opravljanje funkcije oziroma javnih nalog uradne osebe.

Tako darilo ne sme preiti niti v last delodajalca, temveč ga mora funkcionar zavrniti oziroma vrniti darovalcu.

Funkcionar mora v primeru sprejema darila v vrednosti nad 50 evrov takoj, ko je to mogoče, najkasneje pa v 8 dneh, izpolniti obrazec za evidentiranje prejetega darila in ga izpolnjenega izročiti osebi, ki vodi seznam daril pri subjektu javnega sektorja, v katerem opravlja delo. Če darilo sprejme družinski član funkcionarja, je obrazec dolžan izpolniti funkcionar in ga izročiti osebi, zadolženi za vodenje seznama pri subjektu javnega sektorja, kjer opravlja delo.

Pooblaščena oseba organizacije darilo vpiše v seznam daril, ki ga do 31. 3. za preteklo leto posreduje Komisiji preko elektronskega obrazca, dostopnega na spletnih straneh Komisije.

Če je darilo prejel družinski član funkcionarja, darilo organu, v katerem funkcionar opravlja svojo funkcijo, prijavi funkcionar.

5.4. NADOMESTITEV OBČINSKEGA FUNKCIONARJA

5.4.1. Nadomestitev člana OS

29. člen Zakona o lokalnih volitvah (ZLV) določa, da se opravijo nadomestne volitve za člana OS, če članu OS, ki je bil izvoljen **na večinskih volitvah, preneha mandat**.

30. člen ZLV določa, da v primeru prenehanja mandata članu OS, ki je bil izvoljen **na proporcionalnih volitvah**, postane član OS za preostanek mandatne dobe tisti kandidat, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen ta, ki mu je prenehal mandat, razen če je odstopil prej kot v šestih mesecih od seznanitve občinskega sveta z aktom o izidu volitev, s katerim je ugotovljena njegova izvolitev. Če novi kandidat v osmih dneh ne sporoči, da sprejema funkcijo člana OS, se ta pravica prenese na naslednjega kandidata z iste liste kandidatov. Če tudi takega kandidata ni, ga nadomesti kandidat z istoimenske liste v volilni enoti, v kateri je imela lista največji ostanek glasov v razmerju do količnika v volilni enoti. Če tudi noben kandidat s te liste kandidatov v osmih dneh ne sporoči, da sprejema funkcijo člana občinskega sveta, se opravijo **nadomestne volitve**. Te se opravijo tudi, če članu OS, ki je bil izvoljen na proporcionalnih volitvah, preneha mandat, ker je odstopil prej kot v šestih mesecih od seznanitve občinskega sveta z aktom o izidu volitev, s katerim je ugotovljena njegova izvolitev.

Pri vseh navedenih primerih nadomestnih volitev je treba upoštevati tudi **31. člen ZLV,** po katerem se nadomestne volitve ne opravijo, če članu OS preneha mandat manj kot šest mesecev pred potekom mandatne dobe OS, razen če OS odloči drugače. Član OS, izvoljen na nadomestnih volitvah, se izvoli **za čas do izteka mandatne dobe OS.**

5.4.2. Nadomestne volitve župana

Nadomestne volitve župana ureja **105. člen ZLV**. Te se opravijo, če županu preneha mandat pred potekom mandatne dobe.

5.4.3. Imenovanje in razrešitev podžupana

Skladno s **33.a členom ZLS** župan imenuje podžupana in ga tudi razreši.

5.5. PRENEHANJE MANDATA

37.a člen ZLS določa, da **članu OS, županu in podžupanu** preneha mandat, če:

- izgubi volilno pravico;
- postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije;
- je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od enega leta, zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti,
- nastopi funkcijo, ki ni združljiva s funkcijo člana OS, župana in podžupana;
- nastopi funkcijo ali začne opravljati delo oziroma če v enem mesecu po potrditvi mandata ne preneha opravljati funkcije ali dela v občinski oziroma državni upravi, ki ni združljiva oziroma ni združljivo s funkcijo člana OS, župana in podžupana;
- če občinska volilna komisija na podlagi odločbe upravnega sodišča sprejme nov akt o izidu volitev, iz katerega izhaja, da je bil namesto njega izvoljen drug kandidat;
- če odstopi.

Članu OS, županu in podžupanu mora biti v postopku ugotavljanja razlogov za prenehanje njegovega mandata dana možnost, da se izjavi o vseh okoliščinah, ki zadevajo razlog za prenehanje njegovega mandata.

Članu OS, županu in podžupanu preneha mandat z dnem, ko občinski svet ugotovi, da so nastali razlogi za prenehanje mandata.

Če **član OS odstopi**, mu preneha mandat z dnem, ko je podal odstopno izjavo županu, županu pa, ko o svojem odstopu pisno obvesti OS in občinsko volilno komisijo.

Županu preneha mandat z dnem imenovanja (če ne odstopi s funkcije ali ne preneha z delovnim razmerjem):

- na funkcijo v organu državne uprave, ki izvaja nadzorstvo nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela občinskih organov in občinske uprave;
- za načelnika upravne enote, ali vodjo notranje organizacijske enote v upravni enoti, na katere območju je občina;
- na položaj ali drugo uradniško delovno mesto v državni upravi, na katerem se izvršujejo pooblastila v zvezi z nadzorstvom nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela občinskih organov in občinske uprave.

OS se lahko predčasno razpusti (90.b člen ZLS), če:

- ne izvršuje odločb ustavnega sodišča, ki mu nalagajo z ustavo in zakonom skladno ravnanje;
- v letu, za katero ni bil sprejet proračun, tudi za prihodnje leto ne sprejme v skladu z zakonom predloženega in pripravljenega proračuna, ki bi lahko začel veljati ob začetku leta;
- če se v posameznem koledarskem letu po najmanj trikratnem sklicu sploh ne sestane na sklepčni seji.

Župana se lahko predčasno razreši, če ne izvršuje odločb ustavnega sodišča ali pravnomočnih odločb upravnega sodišča.

Če je **OS razpuščen**, opravlja nujne naloge iz njegove pristojnosti v času do izvolitve novega OS župan. Če je **razrešen župan**, opravlja nujne naloge iz njegove pristojnosti do izvolitve novega župana podžupan oziroma član OS.

V primeru **hkratne razpustitve OS in župana** imenuje vlada **začasnega upravitelja**, ki do izvolitve novih občinskih organov opravlja nujne naloge. Za začasnega upravitelja ni mogoče imenovati osebe, ki opravlja funkcijo ali delo, ki je nezdružljivo s funkcijo člana OS in župana.

6. DELO ORGANOV V OBČINI

ZLS v četrtem poglavju ureja občinske organe in razmerja med njimi. **Organi občine so**:

- župan;
- občinski svet;
- nadzorni odbor.

Poleg njih v občini delujejo tudi:

- podžupan;
- občinska uprava;
- skupna občinska uprava.

6.1. ŽUPAN

Župan je **izvršilni organ** v občini, izvoljen na neposrednih volitvah za dobo štirih let. Predstavlja in zastopa občino ter OS. Prav tako vodi seje OS, vendar nima pravice glasovanja, ima pa predlagalno pravico. Skladno s to pravico predlaga OS v sprejem:

- proračun občine;
- zaključni račun;
- odloke in druge akte.

Župan skrbi za **izvajanje sprejetih odločitev OS in objavo sprejetih aktov občine**. Ima tudi pravico **zadržati** objavo splošnega akta, za katerega meni, da ni skladen z veljavno zakonodajo. Če pride do take situacije, župan predlaga OS, naj na svoji prvi naslednji seji ponovno odloča o aktu. Če OS vztraja pri svoji odločitvi, lahko župan vloži na Ustavno sodišče RS zahtevo za oceno njegove skladnosti z ustavo in zakonom. Župan lahko tudi zadrži izvajanje na OS sprejete odločitve, za katero meni, da ni skladna z zakonom ali je v nasprotju s statutom ali drugim občinskim aktom. Nadalje OS predlaga, da o odločitvi ponovno odloča na prihodnji seji in o tem obvesti pristojno ministrstvo. V kolikor OS vztraja pri prvotni odločitvi, lahko župan sproži postopek pred Upravnim sodiščem RS.

Funkcija župana je nezdružljiva s funkcijo člana OS in podžupana, članstvom v nadzornem odboru in z delom v občinski upravi ter z drugimi funkcijami, za katere tako določa zakon. Svojo funkcijo lahko opravlja **poklicno ali nepoklicno**.

Župan je lahko **predčasno razrešen**, če ne izvršuje odločb Ustavnega sodišča RS ali pravnomočnih odločb sodišča, pristojnega za upravne spore, ki mu nalagajo ravnanje, skladno z Ustavo in zakonom. V primeru razrešitve župana Državni zbor razpiše nadomestne volitve župana.

Župan lahko sprejme **začasne nujne ukrepe**, če nastanejo razmere, v katerih bi bilo lahko v večjem obsegu ogroženo življenje in premoženje občanov, OS pa se ne more pravočasno sestati. Sprejete ukrepe mora predložiti OS v potrditev takoj, ko se ta lahko sestane.

6.1.1. Pravice poklicnega župana po prenehanju funkcije

Pravice župana, ki je funkcijo opravljal poklicno, po njenem prenehanju urejajo **34.b, 34.c in 34.č člen ZLS**.

Župan, ki je bil pred izvolitvijo v delovnem razmerju, ima pravico, da se **v treh mesecih po prenehanju funkcije** vrne na delo, ki ga je opravljal, ali na drugo delo, ki ustreza vrsti in stopnji njegove strokovne izobrazbe.

Če župan iz objektivnih razlogov ne more nadaljevati prejšnjega dela ali dobiti druge ustrezne zaposlitve in ne izpolnjuje zakonskih pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine, ima pravico do **nadomestila v višini 80 % zadnje plače**, ki jo je prejemal med opravljanjem funkcije.

Pravica mu pripada od naslednjega dne po prenehanju funkcije, **najdlje šest mesecev**, in preneha prej, če se zaposli, začne opravljati funkcijo ali pridobitno dejavnost, izpolni zakonske pogoje za starostno pokojnino ali se upokoji.

Za vsak prejšnji zaporedni mandat poklicnega opravljanja funkcije mu pripadajo **še trije meseci nadomestila, skupaj največ šest dodatnih mesecev**. Pravica se lahko podaljša tudi do izpolnitve pogojev za upokojitev, vendar **najdlje še za šest mesecev**.

Pravice do nadomestila nima župan, ki mu je funkcija:

- predčasno prenehala zaradi pravnomočne obsodbe za kaznivo dejanje;
- prenehala pred potekom šestih mesecev od izvolitve.

O pravici do nadomestila odloča **komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja**. Župan ji mora **najpozneje v 15 dneh po prenehanju funkcije** predložiti vlogo in dokazila o izpolnjevanju pogojev. Če vrnitev k prejšnjemu delodajalcu ni mogoča, mora izkazati razloge za to.

V času prejemanja nadomestila mora o vseh prejemkih iz naslova opravljanja dela **najpozneje v sedmih dneh po prejetem plačilu** obvestiti pristojno komisijo in občinsko upravo.

6.2. PODŽUPAN

Občina ima **najmanj enega podžupana**. Podžupana izmed članov OS imenuje župan, **ki ga lahko tudi razreši**.

Podžupan pomaga županu pri njegovem delu ter opravlja posamezne naloge **iz pristojnosti župana**, za katere ga župan pooblasti. Župana nadomešča v primeru njegove **odsotnosti ali zadržanosti**. Če ima občina več podžupanov, župana nadomešča tisti, **ki ga določi župan; če ga ne določi, ga nadomešča najstarejši podžupan**. V času nadomeščanja opravlja podžupan tekoče naloge iz pristojnosti župana in tiste naloge, za katere ga župan pooblasti.

Podžupan svojo funkcijo opravlja nepoklicno, **v soglasju z županom pa se lahko odloči za poklicno opravljanje funkcije**.

Podžupan opravlja funkcijo v okviru mandata OS, izmed katerega članov je imenovan, župan pa ga lahko predčasno razreši.

6.3. OBČINSKI SVET

OS je **predstavniški organ občine in najvišji organ odločanja o vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti občine**. Njegove člane volivci volijo za štiri leta na podlagi splošne in enake volilne pravice z neposrednim in tajnim glasovanjem.

Izvoljeni kandidat za člana OS pridobi mandat z dnem izvolitve, izvrševati pa ga začne, ko se novi OS seznani z aktom o izidu volitev, s katerim je ugotovljena njegova izvolitev. Mandatna doba članov OS traja do prve seje novoizvoljenega OS.

OS se lahko **predčasno razpusti**, če:

- ne izvršuje odločb Ustavnega sodišča, ki mu nalagajo z ustavo in zakoni skladno ravnanje;
- v letu, za katero ni bil sprejet proračun, tudi za prihodnje leto ne sprejme proračuna;
- se v posameznem koledarskem letu po najmanj trikratnem sklicu ne sestane na sklepčni seji.

Mandat lahko **predčasno preneha tudi posameznemu članu OS**, če:

- odstopi;
- postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije;
- izgubi volilno pravico;
- nastopi funkcijo, ki ni združljiva s funkcijo člana OS;
- nastopi nezdružljivo funkcijo ali začne opravljati nezdružljivo delo v občinski oziroma državni upravi ali takšne funkcije oziroma dela ne preneha opravljati v enem mesecu po seznanitvi OS z aktom o izidu volitev, s katerim je ugotovljena njegova izvolitev;
- je pravnomočno obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev; novi pogoj, po katerem mora biti kazen daljša od enega leta in izrečena zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, se začne uporabljati z dnem razpisa lokalnih volitev, razpisanih vsaj eno leto po uveljavitvi ZLS-T.
- občinska volilna komisija na podlagi odločbe upravnega sodišča sprejme nov akt o izidu volitev, iz katerega izhaja, da je bil namesto njega izvoljen drug kandidat

ZLS **v 34.a členu** določa, da člani OS svojo funkcijo opravljajo **nepoklicno**. Zakon v **38. členu** določa tudi okvirno število članov OS, in sicer **od 7 do 45.**

64. člen Ustave RS zagotavlja neposredno zastopanost italijanske in madžarske narodne skupnosti v predstavniških organih lokalne samouprave. Na narodnostno mešanih območjih, določenih z zakonom, ima posamezna narodna skupnost v skladu z ZLS v OS **najmanj po**

enega predstavnika. Na območjih, kjer živi avtohtono naseljena **romska skupnost**, imajo tudi Romi v OS **najmanj po enega predstavnika**.

Položaj narodnih skupnosti je zavarovan tudi pri odločanju občinskih organov. **K predpisom, ki urejajo uresničevanje pravic in financiranje narodnih skupnosti, daje soglasje svet narodne skupnosti prek njenih predstavnikov v OS.** Pri odločanju o drugih vprašanjih, ki se nanašajo na uresničevanje njihovih posebnih pravic, morajo občinski organi predhodno pridobiti **mnenje samoupravne narodne skupnosti**.

Temeljne naloge OS so določene v ZLS, podrobneje pa jih določajo tudi občinski statuti. Ima predvsem urejevalno, volilno in nadzorno funkcijo ter funkcijo odločanja o konkretnih zadevah. V okviru **urejevalne funkcije** OS sprejema:

- statut;
- odloke in druge občinske akte;
- prostorske in druge načrte razvoja;
- proračun;
- zaključni račun.

V okviru **volilne funkcije** OS:

- imenuje in razrešuje člane nadzornega odbora ter člane komisij in odborov OS;
- imenuje in razrešuje člane sveta za varstvo uporabnikov javnih dobrin.

V okviru **nadzorne funkcije** OS nadzoruje delo župana, podžupana in občinske uprave glede uresničevanja odločitev OS.

OS odloča tudi o **pridobitvi in odtujitvi občinskega premoženja**, razen če ZLS določa drugače.

Odloke in druge akte iz pristojnosti OS lahko v sprejem predlagajo župan, komisije in odbori OS ter vsak član OS. Proračun, zaključni račun proračuna in druge akte, za katere tako določa zakon ali statut občine, OS sprejema na predlog župana.

OS praviloma sprejema odločitve **z večino opredeljenih glasov navzočih članov**, sklepčen pa je, če je na seji navzoča **večina vseh članov OS**. Svoje delo ureja s **poslovnikom**, ki ga sprejme z dvotretjinsko večino navzočih članov.

OS ima **Komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja**, ki jo imenuje izmed svojih članov. Ustanovi lahko tudi druge komisije in odbore kot svoja delovna telesa. Njihove člane imenuje izmed članov OS, lahko pa tudi izmed drugih občanov, **vendar največ polovico članov posameznega delovnega telesa**. Delovno telo vodi član OS. Članstvo v komisiji ali odboru OS ni združljivo s članstvom v nadzornem odboru občine ali z delom v občinski upravi.

6.4. NADZORNI ODBOR

Nadzorni odbor (v nadaljevanju: NO) je **najvišji organ nadzora javne porabe** v občini. **32. člen ZLS** določa, da ta v okviru svojih pristojnosti nadzoruje:

- ravnanje s premoženjem občine;
- namenskost in smotrnost porabe proračunskih sredstev;
- finančno poslovanje uporabnikov občinskih proračunskih sredstev.

Nadzor zajema:

- ugotavljanje zakonitosti in pravilnosti poslovanja pristojnih organov, organov in organizacij porabnikov občinskega proračuna in pooblaščenih oseb z občinskimi javnimi sredstvi in občinskim javnim premoženjem;
- ocenjevanje učinkovitosti in gospodarnosti porabe občinskih proračunskih sredstev.

Če NO v okviru svojih pristojnosti ugotovi **hujšo kršitev predpisov ali nepravilnosti pri poslovanju občine, opredeljene v poslovniku**, mora o njih **v 15 dneh obvestiti pristojno ministrstvo in Računsko sodišče RS**. O svojih ugotovitvah, ocenah in mnenjih oblikuje **poročilo s priporočili in predlogi**. Obvezne sestavine poročila določi minister za lokalno samoupravo v soglasju z ministrom za finance. OS, župan in organi porabnikov občinskih proračunskih sredstev so poročilo dolžni obravnavati in upoštevati priporočila ter predloge v skladu s svojimi pristojnostmi.

Naloge, postopke in način dela NO, njegovo oblikovanje, načela za organizacijo dela in predstavljanje, obveznosti in pravice občinskih organov v zvezi z delom ter priporočili in predlogi NO in javnost dela NO določa **statut občine**. V skladu s statutom občine sprejme NO svoj **poslovnik**.

Člane NO imenuje OS, in sicer najkasneje v 45 dneh po prvi seji. Člani NO svojo funkcijo opravljajo **nepoklicno**.

6.5. OBČINSKA UPRAVA

Peto poglavje ZLS opredeljuje delovanje občinske uprave (v nadaljevanju: OU), ki jo ustanovi **OS, vodi pa jo direktor OU oz. tajnik občine.** Delo OU **usmerja in nadzira župan**. Tajnika oz. direktorja imenuje in razrešuje župan za dobo pet let z možnostjo ponovnega imenovanja.

OU opravlja upravne, strokovne, pospeševalne in razvojne naloge ter naloge v zvezi z zagotavljanjem javnih služb iz občinske pristojnosti. V skladu z 49. členom ZLS jo na predlog župana ustanovi OS s splošnim aktom, s katerim določi njene naloge in notranjo organizacijo. OU je lahko organizirana enovito ali pa jo sestavljajo posamezni organi oziroma notranje organizacijske enote, kar se praviloma določi z odlokom o organizaciji in delovnem področju OU. Delo OU vodi tajnik občine oziroma direktor OU, ki ga imenuje in razrešuje župan. Župan delo OU tudi usmerja in nadzira.

6.6. SKUPNA OBČINSKA UPRAVA

6. člen ZLS opredeljuje, da občine *»zaradi skupnega urejanja in opravljanja lokalnih zadev javnega pomena. V ta namen ustanavljajo zveze, lahko združujejo sredstva in v skladu z zakonom ustanavljajo skupne organe ter organe skupne občinske uprave, ustanavljajo in upravljajo sklade, javne zavode, javna podjetja in ustanove.«*

Občine lahko ustanovijo enega ali več organov skupne občinske uprave (v nadaljevanju: SOU). 26. člen ZFO-1 določa, da se za naloge SOU štejejo naloge:

- opravljanje inšpekcijskega nadzora,
- občinskega redarstva,
- pravne službe,
- občinskega pravobranilstva,
- notranje revizije,
- proračunskega računovodstva,
- varstva okolja,
- urejanja prostora,
- civilne zaščite,
- požarnega varstva,
- urejanja prometa in
- informatike.

Občinski sveti občin ustanoviteljic sprejmejo odlok o ustanovitvi SOU. Z odlokom se določi ime in sedež SOU ter razmerja do občin soustanoviteljic in druge zadeve, pomembne za delovanje organa SOU. Župani se dogovorijo, da se naloge skupnega organa občinske uprave opravljajo v eni od občinskih uprav. Organ SOU je neposredni uporabnik občinskega proračuna tiste občine, kjer ima ta organ sedež.

ZLS tudi določa, da se lahko z občinskim predpisom določi, da se za opravljanje posameznih upravnih nalog iz izvirne pristojnosti občine podeli **javno pooblastilo** javnemu podjetju, javnemu zavodu, javni agenciji, javnemu skladu, drugi pravni osebi ali posamezniku, če se tako omogoči učinkovitejše in smotrnejše opravljanje nalog, zlasti če se v celoti ali pretežno financirajo s plačili uporabnikov.

Država sofinancira delovanje SOU. Višino sofinanciranja določa **26. člen ZFO-1**. Uvedba državnega sofinanciranja je pomembno spodbudila medobčinsko sodelovanje in ustanavljanje SOU. Po podatkih pristojnega ministrstva, objavljenih novembra 2026, je bilo v sofinanciranje vključenih **38 SOU**, v katere so bile vključene **203 občine** od skupno 212 slovenskih občin.

7. AKTI OBČINE

Splošne in posamične akte občine določa osmo poglavje ZLS.

7.1. VRSTE AKTOV

7.1.1. Splošni pravni akti občine

Splošni pravni akti občine so:

- statut občine;
- poslovnik občinskega sveta;
- odloki;
- odredbe, pravilniki, navodila;
- sklepi.

Občina zadeve iz svoje pristojnosti ureja z odloki, odredbami, pravilniki in navodili, zadeve iz prenesene pristojnosti pa z odloki in drugimi predpisi, določenimi z zakoni.

- **Statut**

64. člen ZLS določa, da *»statut občine določa temeljna načela za organizacijo in delovanje občine, oblikovanje in pristojnosti občinskih organov razen glede organov občinske uprave, način sodelovanja občanov pri sprejemanju odločitev v občini in druga vprašanja skupnega pomena v občini, ki jih določa zakon«.*

Statut je **temeljni splošni pravni akt občine**, ki ga lahko označimo tudi kot nekakšno občinsko ustavo. Določa temeljni okvir organizacije in delovanja občine, zato morajo biti z njim usklajeni vsi drugi občinski predpisi.

Statut občine praviloma vsebuje podatke o območju občine in naseljih, ki jo sestavljajo. Če je občina razdeljena na ožje dele, statut določa njihova imena in območja ter ureja njihov pravni status in naloge v skladu z zakonom. Ožji deli občine so lahko krajevne, vaške ali četrtne skupnosti. Statut določa tudi temeljna načela organizacije in delovanja občine ter pristojnosti njenih organov, zlasti občinskega sveta, župana in nadzornega odbora. Med poglavji statuta najdemo tudi določbe o neposrednem sodelovanju občanov v odločevalskem procesu (zbori občanov, referendum, ljudska iniciativa).

Statut sprejme OS z dvotretjinsko večino vseh članov. Postopek za sprejem statuta je ponavadi bolj razčlenjen in zahteven, kot je določen za sprejem občinskih odlokov. Pogosto je v tem postopku predvidena tudi javna obravnava. Pravila o postopku sprejema novega oziroma za spreminjanje statuta so zajeta v statutu samem.

- **Poslovnik občinskega sveta**

Poslovnik določa:

- organizacijo in način dela OS;
- postopek za sprejem odlokov in drugih občinskih aktov.

Poslovnik sprejme OS z dvotretjinsko večino navzočih članov OS.

Svoj poslovnik v skladu s statutom občine sprejme tudi **NO**.

- **Odlok**

Odlok je eden najpogosteje uporabljanih splošnih pravnih aktov občine. Z njim občina na splošen način ureja zadeve iz svoje pristojnosti, ustanavlja organe OU oziroma njeno organizacijo in javne službe. Z odlokom lahko ureja tudi zadeve iz prenesene državne pristojnosti, kadar je tako določeno z zakonom.

- **Odredba**

Z odredbo občina ureja določene razmere, ki imajo splošen pomen, ali določa način ravnanja v takšnih razmerah.

- **Pravilnik**

Pravilnik je splošni pravni akt, ki razčlenjuje določbe statuta ali kakšnega odloka zato, da ga lahko dosledneje uresničujemo v praksi. Na ta način znižujemo splošno naravo statutarnih določb in pravil v odlokih ter povečujemo njihovo neposredno uporabnost.

- **Navodilo**

Navodilo je najpogosteje uporabljeno za podrobnejše predpisovanje načina dela organov OU.

- **Sklep**

Sklep je lahko splošen ali posamičen akt, odvisno od njegove vsebine. S splošnim sklepom se urejajo vprašanja, ki se nanašajo na širši krog naslovnikov, s posamičnim sklepom pa se odloča o konkretnih zadevah oziroma pravicah in obveznostih posameznih subjektov.

7.1.2. Posebne vrste aktov

- proračun in zaključni račun;
- prostorski akti in drugi načrti razvoja občine.

Proračun občine je akt, s katerim se določijo predvideni prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki občine za posamezno proračunsko leto. V **zaključnem računu proračuna** pa so prikazani predvideni in realizirani prihodki in drugi prejemki ter odhodki in drugi izdatki občine za preteklo leto.

Na področju prostorskega načrtovanja občina sprejema **prostorske strateške in prostorske izvedbene akte**. Med slednje sodijo zlasti občinski prostorski načrt (OPN), občinski podrobni prostorski načrt (OPPN), odlok o urejenosti naselij in krajine ter sklep o lokacijski preveritvi.

7.1.3. Posamični akti občine

Med **posamične akte občine** sodijo odločbe in sklepi, s katerimi se v upravnih zadevah odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristih posameznikov in organizacij iz izvirne občinske ali prenesene državne pristojnosti.

O upravnih stvareh iz občinske pristojnosti odloča na prvi stopnji **OU**, na drugi stopnji pa **župan**, če zakon ne določa drugače.

O **pritožbah zoper odločbe organa SOU** odloča župan občine, v katere krajevno pristojnost zadeva spada, če zakon ne določa drugače.

O **pritožbah zoper posamične akte**, izdane v upravnih stvareh iz prenesene državne pristojnosti, odloča pristojni **državni organ**, ki ga določa zakon.

O zakonitosti dokončnih posamičnih aktov organov občine odloča v upravnem sporu pristojno sodišče.

7.1.4. Materialni akti in akti poslovanja

Materialni akti in akti poslovanja občine morajo temeljiti na zakonu in drugem zakonitem predpisu.

7.1.5. Skladnost predpisov

Občinski predpisi so del slovenskega pravnega sistema in morajo biti v skladu z Ustavo RS in zakoni. Prav tako morajo biti občinski pravilniki, navodila in odredbe usklajeni s statutom občine ter odloki, ki urejajo posamezno področje.

Če župan meni, da je splošni akt občine neustaven ali nezakonit, zadrži njegovo objavo in predlaga OS, da o njem ponovno odloči na prvi naslednji seji, pri čemer mora navesti razloge za zadržanje. Če OS vztraja pri svoji odločitvi, se splošni akt objavi, župan pa lahko pri Ustavnem sodišču RS vloži zahtevo za oceno njegove skladnosti z ustavo in zakonom.

Župan zadrži tudi izvajanje odločitve OS, če meni, da je nezakonita ali v nasprotju s statutom oziroma drugim splošnim aktom občine. Občinskemu svetu predlaga ponovno odločanje na prvi naslednji seji, pri čemer mora navesti razloge za zadržanje. Ob zadržanju opozori pristojno ministrstvo na nezakonitost odločitve. Če OS ponovno sprejme enako odločitev, lahko župan začne postopek pred Upravnim sodiščem RS.

O skladnosti predpisov lokalnih skupnosti z ustavo in zakoni odloča Ustavno sodišče RS v skladu s 160. členom Ustave RS in Zakonom o Ustavnem sodišču (ZUstS).

7.2. POSTOPEK ZA SPREJEM OBČINSKEGA PREDPISA

Postopek sprejemanja občinskih predpisov podrobneje urejajo poslovniki občinskih svetov. V skladu s 36. členom ZLS OS svoje delo ureja s poslovnikom, ki med drugim določa tudi postopke obravnave in sprejemanja občinskih splošnih aktov.

Sprejem odloka lahko predlaga:

- župan;
- član OS;
- delovno telo OS;

Poleg tega lahko v skladu z 48. členom ZLS najmanj pet odstotkov volivcev v občini zahteva izdajo ali razveljavitev splošnega akta.

Predlog odloka praviloma vsebuje:

- **naslova**, ki označuje njegovo vsebino;
- **uvoda**: ki vsebuje oceno stanja, razloge za sprejem odloka, njegove cilje in načela ter oceno finančnih in drugih posledic;
- **besedila členov**, ki vsebuje predlagane normativne rešitve;
- **obrazložitve**: v kateri so pojasnjene predlagane rešitve in razlogi zanje.

7.2.1. Vrste postopkov in njihova obravnava

Poznamo tri vrste postopkov, in sicer:

- redni postopek,
- hitri postopek in
- skrajšani postopek.

- **Redni postopek**

Predlog odloka prejmejo člani OS **sedem dni pred sejo**, na kateri bodo obravnavali predlagani odlok. OS razpravlja o predlogu odloka na dveh obravnavah, ki sta praviloma na dveh sejah. Pred vsako (plenarno) sejo OS predlog odloka najprej obravnava ustrezno delovno telo OS (odbor, komisija).

Na zasedanju OS da najprej predlagatelj odloka uvodno obrazložitev, nato dobi besedo predstavnik delovnega telesa in potem člani razpravljajo o predlaganem odloku po vrstnem redu, kot so se prijavili k razpravi.

- **Hitri postopek**

Hitri postopek je mogoče uporabiti, kadar to zahtevajo **izredne potrebe občine ali naravne nesreče**. Pri hitrem postopku se združita prva in druga obravnava predloga odloka na isti seji. Hitri postopek lahko predlaga vsak, ki ima pravico predlagati OS sprejem odloka. O uporabi

hitrega postopka odloči OS na začetku seje. Pri hitrem postopku tudi ne veljajo roki, ki so določeni za posamezna opravila v rednem postopku sprejemanja odloka.

Uporaba hitrega postopka mora biti res izjema, saj je namen rednega dvostopenjskega postopka, da člani OS predlog odloka resno, odgovorno in poglobljeno proučijo, da se uveljavijo različni interesi in da je po soočanju teh interesov pretehtano glasovanje o sprejemu odloka.

- **Skrajšani postopek**

Po skrajšanem postopku se lahko postopa, kadar OS sprejema **manj zahtevne** spremembe odlokov, odloča o prenehanju njihove veljavnosti ali jih usklajuje z drugimi predpisi oziroma odločitvami ustavnega sodišča. Tako kot pri hitrem postopku se lahko na isti seji izvedeta **obe obravnavi**. V skrajšanem postopku je dopustno vlagati amandmaje samo k členom sprememb in dopolnitev odloka. OS ne more sprejemati odloka po skrajšanem postopku, če temu nasprotuje najmanj ena tretjina navzočih članov.

Poznamo dve obravnavi predloga odloka, in sicer:

- prva obravnava;
- druga obravnava.

- **Prva obravnava**

V prvi obravnavi predloga odloka člani OS razpravljajo predvsem o **uvodu** odloka (ocena stanja, razlogi za sprejem, cilji, načela, posledice). Po koncu razprave sprejmejo stališča in sklepe, ki naj jih predlagatelj upošteva pri pripravi predloga odloka za drugo obravnavo. Seveda pa člani OS lahko tudi odločijo, da se odlok ne sprejme ali da se druga obravnava opravi na podlagi enakega besedila, kot je bilo pripravljeno za prvo obravnavo.

- **Druga obravnava**

V drugi obravnavi razpravlja OS po vrstnem redu o **vsakem členu posebej** in nato o vsakem členu **glasuje**. Člani OS pa lahko tudi združijo razpravljanje in glasovanje o več členih ali poglavjih odloka.

Spremembe in dopolnitve odloka predlagajo člani OS v amandmajski obliki. Amandma je v obliki člena dan predlog za spremembo ali dopolnitev kakšnega člena v predlogu odloka. Z amandmajev je mogoče predlagati tudi nov člen v odloku. Kadar je k besedilu predlaganega odloka dan amandma, člani OS razpravljajo in glasujejo najprej o amandmaju ter potem še - če amandma ni bil sprejet - o predlaganem členu občinskega odloka.

Na koncu druge obravnave člani OS glasujejo o predlogu odloka v **celoti**. Odlok je sprejet, če zanj na sklepčni seji OS (več kot polovica članov OS – kvorum) glasuje **večina opredeljenih članov.**

Glasovanje o sprejemu občinskega odloka je **javno.** Glasuje se z dvigom rok ali poimenskim izjavljanjem, lahko pa tudi s pomočjo glasovalnih naprav.

7.2.2. Postopkovne in vsebinske posebnosti

Sprejem proračuna

Pri sprejemu proračuna veljajo sledeče posebnosti:

- predlagatelj proračuna je lahko samo župan;
- pri vlaganju amandmajev je treba upoštevati pravilo o ravnovesju med proračunskimi prejemki in izdatki;
- o predlogu proračuna razpravljajo pristojna delovna telesa OS;
- župan lahko med letom predlaga rebalans proračuna občine.

Obravnava predloga proračuna poteka praviloma najprej v obliki splošne razprave in nato razprave po delih proračuna, glasovanje o proračunu kot celoti pa je mogoče šele, ko OS ugotovi, da je predlog proračuna usklajen po delih ter glede prihodkov in odhodkov.

Sprejem obvezne razlage

Sprejem obvezne razlage občinskega predpisa **lahko predlaga vsak, ki ima pravico predlagati sprejem odloka.** Avtentično obvezno razlago daje organ, ki je akt sprejel, kadar pravno pravilo ni jasno in ga je mogoče razlagati na različne načine. Obvezne razlage morajo biti čim redkeje, saj je treba težiti predvsem k **jasnosti in dorečenosti** norm v občinskih splošnih pravnih aktih.

Sprejem prečiščenega besedila

Sprejem prečiščenega besedila se uporabi, **ko se občinski predpis hitro spreminja in dopolnjuje, tako da ni več jasen in pregleden**. Po večkratnih spremembah predpisa je zaradi njegove lažje uporabe v praksi koristno pripraviti novo besedilo in ga nato sprejeti v postopku, ki je določen za sprejem odloka.

7.3. OBJAVA

Statut in drugi predpisi občine morajo biti objavljeni, veljati pa začnejo **petnajsti dan po objavi**, če ni v njih drugače določeno. V skladu s 66. členom ZLS se objavijo v uradnem glasilu, ki je določeno s statutom občine.

Občina mora v skladu z **Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ)** in Uredbo o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja zagotavljati tudi spletno dostopnost svojih predpisov.

Drugi odstavek 5.člena Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja določa, da uprave lokalnih skupnosti posredujejo v svetovni splet in register predpisov lokalne skupnosti uradna oziroma neuradna prečiščena besedila veljavnih predpisov njihove lokalne skupnosti.

17. člen Uredbe o Pravnem informacijskem sistemu Republike Slovenije določa, da lokalne skupnosti podatke o svojih aktih vnašajo v register pravnih aktov lokalnih skupnosti in pripravljajo njihova neuradna prečiščena besedila z uporabo modularnega ogrodja za pripravo elektronskih dokumentov.

Lokalne skupnosti morajo zagotavljati celovite, pravilne in pravočasne vnose podatkov ter po objavi vsake spremembe ali dopolnitve predpisa pripraviti njegovo novo neuradno prečiščeno besedilo.

Za izvajanje teh nalog občina določi najmanj eno osebo. Občine, ki so ustanovile skupno občinsko upravo, lahko določijo eno ali več skupnih oseb za izvajanje teh nalog. Določene osebe se registrirajo v modularno ogrodje in ga uporabljajo v imenu lokalnih skupnosti, za katere imajo dodeljene uporabniške pravice.

8. PRISTOJNOSTI OBČIN

20. člen ZLS določa, da lahko občina *»v skladu z zakoni poseduje, pridobiva in razpolaga z vsemi vrstami premoženja, ustanavlja in vodi javna podjetja ter v okviru sistema javnih financ določa svoj proračun«*.

Naloge občin delimo na **izvirne in prenesene naloge**.

8.1. IZVIRNE PRISTOJNOSTI OBČIN

V okvir izvirnih pristojnosti občin sodijo naloge, ki si jih občine **same določijo s statutom in drugimi akti** in predstavljajo **tipično vsebino lokalne samouprave** (komunala, lokalne javne službe itd.) in **lokalne zadeve javnega pomena**, ki jih občinam določi področna zakonodaja.

Občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja zlasti naslednje naloge:

- **upravlja** občinsko premoženje;
- **omogoča pogoje** za gospodarski razvoj občine in v skladu z zakonom opravlja naloge s področja gostinstva, turizma in kmetijstva;
- **ustvarja pogoje** za gradnjo stanovanj in skrbi za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj ter skrbi za izobraževanje odraslih, ki je pomembno za razvoj občine in za kvaliteto življenja njenih prebivalcev;
- **ureja, upravlja in skrbi** za lokalne javne službe v okviru svojih pristojnosti;
- **načrtuje** prostorski razvoj, opravlja naloge na področju posegov v prostor in graditve objektov, zagotavlja javno službo gospodarjenja s stavbnimi zemljišči;
- **pospešuje:**
  - službe socialnega skrbstva, za predšolsko varstvo, osnovno varstvo otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele,
  - vzgojno, izobraževalno, informacijsko dokumentacijsko, društveno in drugo dejavnost na svojem območju,
  - razvoj športa in rekreacije,
  - kulturno-umetniško us
  - tvarjalnost, omogoča dostopnost do kulturnih programov, zagotavlja splošno izobraževalno, knjižnično dejavnost ter v skladu z zakonom skrbi za kulturno dediščino na svojem območju;
- **skrbi** za:
  - varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja,
  - požarno varnost in organizira reševalno pomoč;

- **gradi, vzdržuje in ureja** lokalne javne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine, v skladu z zakonom ureja promet v občini ter opravlja naloge občinskega redarstva;
- **ureja in vzdržuje** vodovodne in energetske komunalne objekte;
- **opravlja nadzor** nad krajevnimi prireditvami;
- **organizira:**
  - komunalno-redarsko službo in skrbi za red v občini,
  - pomoč in reševanje za primere elementarnih in drugih nesreč,
  - opravljanje pokopališke in pogrebne službe,
  - občinsko upravo;
- **določa** prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine, opravlja inšpekcijski nadzor nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi ureja zadeve iz svoje pristojnosti, če ni z zakonom drugače določeno**;**
- **sprejema** statut občine in druge splošne akte**;**
- **ureja** druge lokalne zadeve javnega pomena;
- lahko podeljuje denarne pomoči in simbolične nagrade ob posebnih priložnostih ali obletnicah občanov.

Občina **pridobiva in obdeluje podatke**, ki jih potrebuje za opravljanje nalog, za svoje potrebe pa opravlja tudi **statistično, evidenčno in analitično funkcijo**. Pri slednjem gre za sledeče osebne podatke: enotna matična številka občana, osebno ime, datum in kraj rojstva oziroma datum smrti, podatki o osebnih vozilih, podatki o nepremičninah, naslov bivališča (stalnega ali začasnega) in druge.

8.2. PRENESENE PRISTOJNOSTI OBČIN

Prenesene naloge so posamezne naloge iz državne pristojnosti, katerih opravljanje država z zakonom prenese na občino, kadar se te naloge lahko racionalneje in učinkoviteje opravljajo na občinski ravni. Za njihovo izvajanje mora država zagotoviti **potrebna finančna sredstva**.

Pri opravljanju prenesenih nalog velja širši obseg državnega nadzora. Medtem ko država pri izvajanju izvirnih nalog občine nadzoruje zakonitost dela občinskih organov, pri prenesenih nalogah nadzoruje tudi **primernost in strokovnost** njihovega dela.

Opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti se lahko z zakonom prenese na **vse občine, mestne občine, občine na določenem območju ali posamezno občino**. Za prenos nalog predhodno soglasje občine ni potrebno, država pa mora zagotoviti sredstva, potrebna za njihovo izvajanje.

9. FINANCIRANJE OBČIN

V skladu z **Evropsko listino lokalne samouprave** so lokalne skupnosti upravičene do ustreznih lastnih finančnih virov, s katerimi v okviru svojih pooblastil prosto razpolagajo.

Sistem financiranja občin je opredeljen v:

- Ustava Republike Slovenije;
- Zakon o lokalni samoupravi (ZLS);
- Zakon o javnih financah (ZJF);
- Zakon o financiranju občin (ZFO-1);
- zakon, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (ZIPRS);
- Zakon o računovodstvu (ZR).

ZLS v členih od 51 do 60 ureja premoženje in financiranje občin, vključno z razpolaganjem s premoženjem, finančnimi viri in proračunom občine.

V skladu z **52. členom ZLS** občina lokalne zadeve javnega pomena financira iz **lastnih virov, sredstev države in zadolževanja**. Država občinam, ki lokalnih zadev javnega pomena ne morejo financirati v primerni višini iz lastnih virov, zagotavlja dodatna sredstva, katerih višino in način zagotavljanja določa zakon.

Občine se financirajo iz **lastni sredstev in sredstev iz naslova zadolževanja**. Viri financiranja občin so zlasti:

- **lastni viri:** davki in druge dajatve ter dohodki od občinskega premoženja;
- **sredstva države:** sredstva, zagotovljena v skladu z zakonom, med drugim za finančno izravnavo, zmanjševanje objektivnih razlik in sofinanciranje posameznih nalog oziroma investicij;
- **sredstva iz zadolževanja:** sredstva, pridobljena z zadolžitvijo v skladu z zakonskimi pogoji in omejitvami.

• Povprečnina in primerna poraba občin

ZFO-1 ureja način ugotavljanja primerne porabe občin, določanja povprečnine ter zagotavljanja drugih sredstev za financiranje občinskih nalog.

Povprečnina predstavlja na prebivalca ugotovljen primeren obseg sredstev za financiranje z zakonom določenih nalog občin.

Ministrstvo, pristojno za finance, na podlagi predpisane metodologije izračuna povprečne stroške za financiranje občinskih nalog za naslednji dve proračunski leti in izračun z obrazložitvami

najpozneje do **1. julija** posreduje reprezentativnim združenjem občin. Ta najpozneje do **1. septembra** ministrstvu o izračunu sporočijo svoje mnenje.

Po prejemu mnenj se začne postopek določanja višine povprečnine. Vlada RS in reprezentativna združenja občin lahko pred predložitvijo predloga državnega proračuna Državnemu zboru RS sklenejo dogovor o njeni višini. Če dogovor ni sklenjen, se v predlog državnega proračuna vključi višina povprečnine, ki jo predlaga vlada. Povprečnino določi Državni zbor RS z zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

Primerna poraba občine je za posamezno občino in posamezno proračunsko leto ugotovljen primeren obseg sredstev za financiranje z zakonom določenih nalog.

- **Dodatna sredstva za zmanjševanje objektivnih razlik**

Poleg mehanizma primerne porabe **13.b člen ZFO-1** določa dodatna sredstva za zmanjševanje objektivnih razlik, ki vplivajo na prihodke občin. Ta sredstva se za posamezno proračunsko leto zagotavljajo v višini **1,5 % dohodnine, vplačane v predpreteklem letu**, pri čemer se:

- **75 % sredstev** nameni občinam z izkazanim nesorazmerjem pri financiranju stroškov izvajanja zakonskih nalog;
- **25 % sredstev** razdeli občinam na podlagi kriterijev iz 15.a člena ZFO-1.

V skladu z drugim odstavkom 17. člena ZFO-1 se ta sredstva občinam izplačajo najpozneje do **30. junija tekočega leta**.

Prihodki in izdatki za posamezne namene financiranja javne porabe občine morajo biti zajeti v **proračunu občine.**

9.1. LASTNI VIRI OBČIN

Lastni viri občine so **davki in druge dajatve ter dohodki od premoženja občine**, kot določa 52. člen ZLS.

V skladu s **6. členom ZFO-1** so lastni davčni viri občin prihodki od:

- davka na nepremičnine;
- davka na vodna plovila;
- davka na promet nepremičnin;
- davka na dediščine in darila;
- davka na dobitke od klasičnih iger na srečo;
- drugih davkov, če tako določa zakon, ki ureja posamezni davek.

Dohodki od premoženja občine so dohodki od:

- zakupnin in najemnin za zemljišča in objekte, ki so občinska lastnina;
- vlaganj kapitala;

- vrednostnih papirjev in drugih pravic, ki jih je občina kupila;
- rent, dobička javnih podjetij in koncesij.

Pomemben vir financiranja občin so tudi **prihodki iz naslova dohodnine**. Tretji odstavek 6. člena ZFO-1 določa, da so vir financiranja občin prihodki od **54 % dohodnine, vplačane v predpreteklem letu** pred letom, za katero se izračuna skupna primerna poraba občin.

Drugi lastni viri občin so v skladu s 7. členom ZFO-1 tudi prihodki od samoprispevkov, taks, glob, koncesijskih dajatev in plačil za storitve lokalnih javnih služb ter drugi prihodki, določeni z zakonom.

Med prihodke občin sodijo tudi prihodki od prodaje občinskega premoženja in prejete donacije.

Občine lahko za izvajanje svojih nalog in razvojnih projektov pridobivajo tudi **sredstva iz Evropske unije**, zlasti iz evropskih skladov in programov.

9.2. SREDSTVA DRŽAVE

Država občinam, ki iz lastnih virov ne morejo zagotoviti financiranja lokalnih zadev javnega pomena v primerni višini, zagotavlja dodatna sredstva v skladu z zakonom.

Finančna izravnava

Država občinam zagotavlja **finančno izravnavo.** Občini, ki v posameznem proračunskem letu ne more financirati primerne porabe, se iz državnega proračuna dodeli finančna izravnava v višini razlike med primerno porabo občine in prihodki iz 14. člena Zakona o financiranju občin.

Dodatna sredstva za zmanjševanje objektivnih razlik

Poleg finančne izravnave **13.b člen ZFO-1** določa dodatna sredstva za zmanjševanje objektivnih razlik, ki vplivajo na prihodke občin. Ta se za posamezno proračunsko leto zagotavljajo v višini **1,5 % dohodnine, vplačane v predpreteklem letu**.

Sredstva za uravnoteženje razvitosti občin

V skladu s **15.a členom ZFO-1** se v državnem proračunu zagotavljajo tudi sredstva za uravnoteženje razvitosti občin, in sicer v višini **6 % skupne primerne porabe občin** za posamezno proračunsko leto.

9.3. ZADOLŽEVANJE OBČIN

Zadolževanje občin je opredeljeno v **ZJF** in **ZFO-1**.

Občina se lahko za financiranje investicij, predvidenih v občinskem proračunu, v skladu z **10.a členom ZFO-1** zadolži s črpanjem posojil pri:

- državnem proračunu;

- javnih skladih;
- bankah ali hranilnicah s sedežem v Republiki Sloveniji, ki imajo dovoljenje za opravljanje bančnih storitev;
- mednarodnih institucijah, katerih članica je Republika Slovenija.

Občina se lahko zadolži tudi z izdajo amortizacijskih občinskih obveznic z linearnim odplačilom glavnice na nacionalnem trgu ter pri upravljavcu sredstev sistema enotnega zakladniškega računa države oziroma občine.

Zadolževanje za projekte, sofinancirane iz sredstev EU

Za projekte, sofinancirane iz proračuna Evropske unije, se lahko občina zadolži največ do višine odobrenih sredstev in največ za obdobje do njihovega prejema.

Likvidnostno zadolževanje

Če zaradi neenakomernega pritekanja prejemkov ni mogoče uravnotežiti izvrševanja občinskega proračuna, se lahko občina v skladu s petim odstavkom **10.a člena ZFO-1** likvidnostno zadolži, vendar največ do višine **5 % vseh izdatkov zadnjega sprejetega proračuna**. Ta omejitev ne velja za zadolževanje za projekte, sofinancirane iz proračuna Evropske unije, pod pogoji iz drugega odstavka istega člena.

Občina mora pred vsako zadolžitvijo, pri kateri črpanje in odplačilo posojila nista v istem proračunskem letu, pridobiti soglasje ministra, pristojnega za finance.

Največji obseg možnega zadolževanja občine

V skladu z **10.b členom ZFO-1** se v največji obseg možnega zadolževanja občine vštevajo zadolževanje za izvrševanje občinskega proračuna (razen zakonsko izvzetega zadolževanja za projekte EU), učinki zadolževanja v zvezi z upravljanjem občinskega dolga, izdane občinske obveznice, dana poroštva ter finančni najemi in blagovni krediti neposrednih proračunskih uporabnikov.

Občina se lahko v tekočem proračunskem letu zadolži, če skupne letne obveznosti iz naslova odplačil posojil in občinskih obveznic, finančnih najemov, blagovnih kreditov ter potencialnih obveznosti iz izdanih poroštev v posameznem letu odplačila ne presegajo **15 % realiziranih prihodkov** iz bilance prihodkov in odhodkov občinskega proračuna v letu pred letom zadolževanja, zmanjšanih za prejete donacije, transferne prihodke iz državnega proračuna za investicije, prejeta sredstva iz proračuna Evropske unije in prihodke režijskih obratov.

Ukrepi ob trajnejši nelikvidnosti ali prezadolženosti

Če nastopi trajnejša nelikvidnost ali prezadolženost občine, mora župan najpozneje v **30 dneh** pripraviti načrt ukrepov za odpravo takšnega stanja, ga predložiti občinskemu svetu in o tem

obvestiti ministrstvo, pristojno za finance. OS mora načrt sprejeti najpozneje v 30 dneh po njegovi predložitvi.

Če župan načrta ne predloži, ga ministrstvo pozove k pripravi načrta v dodatnem roku 30 dni. Če načrt tudi po tem ni predložen ali ga občinski svet ne sprejme, minister, pristojen za finance, imenuje poseben odbor za pripravo načrta ukrepov, v skladu z **a10.c členom ZFO-1**.

Upravljanje dolga občinskega proračuna

Občina lahko v skladu z **10.c členom ZFO-1** s črpanjem posojil ali izdajo občinskih obveznic pridobiva sredstva za predčasno vračilo občinskega dolga, če se s tem zmanjšajo stroški dolga ali izboljša njegova struktura tako, da se zmanjša izpostavljenost makroekonomskim in tržnim tveganjem.

Za takšno zadolževanje je potrebno soglasje ministrstva, pristojnega za finance, razen če občina za obstoječi kredit pridobi nižjo obrestno mero ali podaljša obdobje odplačevanja z nižjo obrestno mero in s tem zmanjša letno obveznost.

Obseg zadolževanja za upravljanje občinskega dolga se določi v odloku, s katerim se sprejme občinski proračun, in se ne všteva v obseg zadolževanja za izvrševanje občinskega proračuna.

Posle zadolževanja občinskega proračuna in upravljanja občinskega dolga sklepa **župan ali oseba, ki jo župan pisno pooblasti**, ob upoštevanju predpisanih soglasij in sprejetega občinskega proračuna.

V skladu z **10.d členom ZFO-1 občina ne sme prevzemati dolga**.

Poroštva občin

V skladu z **10.e členom ZFO-1** lahko občina izdaja poroštva za obveznosti iz naslova zadolževanja posrednih proračunskih uporabnikov občinskega proračuna in javnih podjetij, katerih ustanoviteljica je, v obsegu in pod pogoji, določenimi z odlokom o občinskem proračunu, če imajo te osebe zagotovljena sredstva za servisiranje dolga iz neproračunskih virov.

Poroštvene pogodbe in pogodbe o zavarovanju poroštva sklepa v imenu občine župan, pri čemer morata biti obe pogodbi sklenjeni istočasno. Izdana poroštva se vštevajo v največji obseg možnega zadolževanja občine.

Župan lahko na podlagi sklepa OS obstoječo poroštveno pogodbo zamenja z novo, če so hkrati izpolnjeni naslednji pogoji:

- znižajo skupni stroški obstoječe zadolžitve,
- ne podaljša rok končne zapadlosti obveznosti in
- ne poveča stanje dolga obstoječe zadolžitve.

Zadolževanje javnega sektorja na ravni občine

Posredni proračunski uporabniki občinskega proračuna, javni gospodarski zavodi, javna podjetja in druge pravne osebe, v katerih ima občina neposredno ali posredno prevladujoč vpliv, se lahko zadolžujejo in izdajajo poroštva s soglasjem občine, pod pogoji, ki jih določi občinski svet, če imajo zagotovljena sredstva za servisiranje dolga iz neproračunskih virov.

Soglasje izda **OS**. Takšna soglasja se ne vštevajo v največji obseg možnega zadolževanja občine iz 10.b člena ZFO-1. Obseg zadolževanja in izdanih poroštev se določi v odloku o občinskem proračunu.

Pri tem ni dopustno zavarovanje obveznosti s stvarnim premoženjem, namenjenim izvajanju javne oziroma gospodarske javne službe, saj so takšna pogodbena določila nična.

Občina lahko skladno z Zakonom o samoprispevku uvede **samoprispevek** za izgradnjo ali rekonstrukcijo javne komunalne infrastrukture, javne prometne infrastrukture, javne infrastrukture na področju otroškega varstva, osnovnega šolstva, zdravstvenega varstva, kulture, športa in druge javne infrastrukture, ki jo zagotavlja občina. Samoprispevek je **namenski prihodek** občine. Uvede se za največ **pet let** in po prej opravljenem **referendumu**, in sicer za celotno območje občine ali za del naselja, naselje ali več naselij.

9.4. PREMOŽENJE OBČIN

V skladu z 51. členom ZLS premoženje občine sestavljajo nepremične in premične stvari v njeni lasti, denarna sredstva ter pravice. Občina mora s svojim premoženjem gospodariti kot dober gospodar.

Premoženje občine se v skladu s 67. členom ZJF deli na finančno in stvarno premoženje. **Finančno premoženje** obsega:

- denarna sredstva;
- terjatve;
- dolžniške vrednostne papirje in delnice;
- deleže v kapitalu pravnih oseb in druge naložbe v pravne osebe.

Stvarno premoženje občine sestavljajo premičnine in nepremičnine. Med nepremično premoženje lahko med drugim sodijo zemljišča, stanovanjske in poslovne stavbe ter nepremičnine, namenjene izvajanju občinskih nalog in zagotavljanju javnih služb.

Ravnanje s stvarnim premoženjem občin podrobneje urejata **Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZSPDSLS-1)** in **Uredba o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti**. ZSPDSLS-1 v 5. do 9. členu določa naslednja načela ravnanja s stvarnim premoženjem:

- načelo gospodarnosti;
- načelo odplačnosti;

- načelo enakega obravnavanja;
- načelo preglednosti;
- načelo javnosti.

Pridobivanje, upravljanje in razpolaganje s stvarnim premoženjem občine poteka v skladu z ZSPDSLS-1 in pripadajočo uredbo, ki urejata načrtovanje ravnanja s stvarnim premoženjem ter pogoje in postopke njegovega pridobivanja in razpolaganja. Vrednost občinskega premoženja se v skladu z 51. členom ZLS izkazuje v premoženjski bilanci.

9.5. PRORAČUN

Sestavo, pripravo in izvrševanje proračuna ureja **ZJF**.

9.5.1. Priprava

Proračun je **normativni akt občine**, ki zajema letni načrt prejemkov in izdatkov javne porabe občine v tekočem letu in določa način porabe javnih sredstev. Proračun **sprejme OS na predlog župana**.

Župan predloži predlog občinskega proračuna za prihodnje leto OS v **30 dneh** po predložitvi državnega proračuna v Državni zbor RS. Občinski proračun mora biti sprejet v roku, ki omogoča njegovo uveljavitev s **1. januarjem** leta, za katero se sprejema.

V skladu s **13.a členom ZJF** lahko župan občinskemu svetu skupaj s predlogom proračuna za naslednje proračunsko leto predloži tudi predlog proračuna za leto, ki temu sledi, vendar samo znotraj mandatnega obdobja, za katero je bil občinski svet izvoljen.

V skladu z **10. členom ZJF** proračun sestavljajo trije deli:

- **splošni del** (bilanca prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja);
- **posebni del** (finančni načrti neposrednih proračunskih uporabnikov);
- **načrt razvojnih programov** (letni načrti razvojnih programov neposrednih uporabnikov, ki so opredeljeni z dokumenti dolgoročnega razvojnega načrtovanja, s posebnimi zakoni ali drugimi predpisi).

Začasno financiranje občine

Če občinski proračun ni sprejet do roka, se financiranje občinskih nalog in drugih zakonsko določenih namenov začasno nadaljuje na podlagi proračuna preteklega leta in za iste programe. Odločitev o začasnem financiranju sprejme **župan**, ki o tem obvesti OS in NO. Začasno financiranje lahko traja največ **tri mesece**, vendar se lahko na predlog župana s sklepom skupščinskega sveta podaljša, če je to potrebno za financiranje funkcij občine. V obdobju začasnega financiranja je poraba omejena na zakonsko določene namene in sorazmeren obseg sredstev, glede na porabo v enakem obdobju preteklega leta.

Izvrševanje proračuna

Župan je za **izvrševanje proračuna**, za zakonitost in namenskost porabe proračunskih sredstev **odgovoren OS** (4. člen ZJF). Za izvrševanje proračuna so predpisani **obvezni dokumenti**, in sicer od načrta nabav in gradenj, načrta delovnih mest in finančnih načrtov neposrednih proračunskih uporabnikov do trimesečnih kvot, mesečnega načrtovanja plačilne sposobnosti proračuna, finančnih načrtov neposrednih proračunskih uporabnikov do trimesečnih kvot, do zakonsko predpisanih rokov plačil. Posebej je opredeljeno tudi oblikovanje **proračunske rezerve** (48. in 49. člen ZJF), ki se oblikuje za primere odprave posledic naravnih nesreč.

Rebalans proračuna

Rebalans proračuna je eden od ukrepov izvajanja proračuna in pomeni ponovno uskladitev prihodkov in odhodkov že sprejetega proračuna. **Rebalans sprejme OS na predlog župana**, in sicer po enakem postopku, kot je predviden za sprejem proračuna.

Začasno zadržanje izvrševanja proračuna

V kolikor pride med letom do povečanja izdatkov ali zmanjšanja prejemkov zaradi novih obveznosti ali spremenjenih gospodarskih razmer, lahko občinska uprava županu predlaga **45 dnevno zadržanje izvrševanja nekaterih izdatkov** (40. člen ZJF). S tem ukrepom se lahko:

- ustavi prevzemanje obveznosti;
- ustavi prerazporejanje proračunskih sredstev, potrebno zaradi prevzemanja obveznosti.

Župan mora o začasnem zadržanju izvrševanja proračuna takoj obvestiti OS. Če proračuna z navedenimi ukrepi ni mogoče uravnovesiti, mora najpozneje **15 dni pred iztekom obdobja zadržanja** predlagati rebalans proračuna.

9.5.2. Poročanje

Skladno s **63. členom ZJF** mora župan OS **poročati o polletnem izvrševanju proračuna**, ki zajema pregled šest mesečnega poslovanja. Hkrati se tudi ocenjuje izvajanje proračuna do konca leta. Ocena realizacije prihodkov in odhodkov proračuna služi tudi za pripravo predloga proračuna za prihodnje leto.

Dokončno poročilo o izvrševanju občinskega proračuna in o realizaciji zastavljenih ciljev se pripravi z **zaključnim računom proračuna**. Zaključni račun svojega finančnega načrta mora pripraviti neposredni uporabnik občinskega proračuna skupaj z letnim poročilom za preteklo leto in ga **do 28. februarja** tekočega leta predloži županu.

Župan pa pripravi predlog zaključnega računa občinskega proračuna za preteklo leto in ga predloži ministrstvu, pristojnem za finance, **do 31. marca** tekočega leta. Predlog zaključnega računa občinskega proračuna mora župan predložiti v sprejem občinskemu svetu **do 15. aprila** tekočega leta. **O sprejetem zaključnem računu mora ministrstvo, pristojno za finance, obvestiti v 30 dneh po njegovem sprejemu.**

9.5.3. Nadzor

Za spremljanje učinkovitosti in zakonitosti porabe proračunskega denarja je obvezen sprotni nadzor. Najvišji organ nadzora javne porabe v občini je NO **(32. člen ZLS),** poleg njega pa porabo proračunskih sredstev nadzirata še **Ministrstvo za finance** in **Računsko sodišče RS**.

Za vzpostavitev notranjega finančnega nadzora je odgovoren župan. Z notranjo revizijo se zagotavlja **sproten nadzor** poslovanja in porabe finančnih sredstev. V ta namen se lahko organizira služba notranje revizije v sklopu računovodske službe ali ločeno, lahko pa občina izvede notranjo revizijo z zunanjimi izvajalci.

10. VOLITVE

Volitve v občinske svete, volitve županov in volitve v svete krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti ureja **Zakon o lokalnih volitvah (ZLV)**, ki v svojem 25. členu določa, da se redne volitve v OS opravijo tretjo nedeljo v novembru.

Poznamo redne in predčasne volitve. Redne volitve se opravijo vsako četrto leto, predčasne pa, če se OS razpusti pred potekom štiriletne mandatne dobe ali če hkrati odstopi večina članov OS.

10.1. VOLILNA PRAVICA

Člani OS, župani in člani svetov krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti se volijo na podlagi **splošne in enake volilne pravice na svobodnih in neposrednih volitvah s tajnim glasovanjem**. Volijo se za obdobje **štirih let**.

Pravico voliti in biti voljen za člana OS ima **vsak državljan Republike Slovenije**, ki je na dan glasovanja dopolnil **18 let starosti**. Pravico voliti in biti voljen za člana OS imajo tudi državljani **drugih držav EU,** ki ima potrdilo o prijavi stalnega prebivanja in prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji oziroma potrdilo o prijavi prebivanja in prijavljeno začasno prebivališče v Republiki Sloveniji ter je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti.

ZLV določa tudi omejitev pravice biti voljen za osebe, ki so bile pravnomočno obsojene na nepogojno kazen zapora, daljšo od enega leta, zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti. Omejitev velja v času prestajanja kazni, v času, ko oseba zaradi razlogov na svoji strani kazni ne prestaja, in še pet let po tem, ko je bila kazen prestana, odpuščena ali zastarana. Določba se začne uporabljati za lokalne volitve, razpisane vsaj eno leto po uveljavitvi novele ZLV-L, zato se za redne lokalne volitve leta 2026 še ne uporablja.

Državljani tretjih držav od 2. septembra 2026 nimajo več volilne pravice na lokalnih volitvah, tudi če imajo dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Za volitve članov svetov ožjih delov občin se smiselno uporabljajo določbe ZLV, ki veljajo za volitve v občinski svet, **pri čemer se za volitve v svete krajevnih in vaških skupnosti uporabljajo določbe o večinskih volitvah v občinski svet**.

Pravico voliti župana ima vsak volivec, ki ima **volilno pravico pri volitvah v OS**. Pravico biti voljen za župana pa ima **državljan Republike Slovenije**, ki izpolnjuje zakonske pogoje. Državljani drugih držav članic EU ne morejo kandidirati za župana.

Volilno pravico ima volivec, ki je državljan Republike Slovenije, v občini, v kateri ima **prijavljeno stalno prebivališče**. Državljan druge države članice EU ima volilno pravico v občini, v kateri

ima prijavljeno stalno prebivališče, če ga v Republiki Sloveniji nima, pa v občini, v kateri ima zadnje prijavljeno začasno prebivališče.

10.2. VOLILNI SISTEM

Volitve županov potekajo po (dvokrožnem) večinskem sistemu, medtem ko se volitve članov OS izvajajo po (enokrožnem) večinskem ali proporcionalnem sistemu.

Za župana je izvoljen kandidat, ki dobi **večino veljavnih glasov**. Če noben kandidat ni dobil večine glasov, se opravi drugi krog volitev med kandidatom, ki sta dobila največ glasov. Drugi krog rednih volitev razpiše Državna volilna komisija in se opravi 14 dni po prvem krogu volitev.

Število članov OS se določi glede na število prebivalcev v občini. Če šteje OS **manj kot 12 članov**, se člani volijo po **večinskem sistemu**. Po takšnem sistemu se volijo tudi **predstavniki italijanske in madžarske narodne skupnosti ter romske skupnosti**. Če šteje OS 12 ali več članov, pa se člani občinskega sveta volijo po **proporcionalnem sistemu**.

Pri volitvah po večinskem sistemu se glasuje o **posameznih kandidatih**. Volivec lahko glasuje največ za toliko kandidatov, kolikor članov OS se voli v volilni enoti.

Pri proporcionalnih volitvah se glasuje **o listah kandidatov v volilni enoti**. Če se glasuje o listah kandidatov, lahko volivec glasuje samo za eno listo kandidatov. Volivec lahko na glasovnici pri listi kandidatov, za katero je glasoval, označi kandidata, ki mu daje pri izvolitvi prednost pred ostalimi kandidati na listi **(preferenčni glas)**. Volivec lahko da preferenčni glas samo enemu kandidatu z liste.

10.3. KANDIDIRANJE

10.3.1. Kandidiranje po večinskem načelu

48. člen ZLV določa, da *»kandidate za člane OS, ki se volijo po večinskem načelu, določijo politične stranke v občini in volivci v volilni enoti«.* Kandidate določijo s **tajnim glasovanjem**, po strankarskih pravilih, **pri čemer smejo sodelovati samo člani stranke, ki imajo volilno pravico in stalno prebivališče v občini**.

Politična stranka lahko v posamezni volilni enoti določi največ toliko kandidatov, kolikor članov OS se voli v volilni enoti.

Kandidate se lahko določi tudi **s podporo volivcev**. **Za določitev kandidature je potrebna podpora najmanj en odstotek volivcev v volilni enoti na dan razpisa volitev, vendar ne manj kot 30 in ne več kot 1000 podpisov.**

10.3.2. Kandidiranje po proporcionalnem načelu

65. člen ZLV določa, da *»liste kandidatov za člane občinskega sveta, ki se volijo po proporcionalnem načelu, določijo politične stranke v občini in volivci v volilni enoti«.*

Na listi kandidatov je lahko največ toliko kandidatov, kolikor članov OS se voli v volilni enoti. **Listo kandidatov lahko določi tudi skupina volivcev s podpisi najmanj en odstotek volivcev v volilni enoti na dan razpisa volitev, vendar ne manj kot 30 in ne več kot 1000 podpisov.**

10.4. RAZPIS IN IZVEDBA VOLITEV

Redne volitve v OS razpiše **predsednik Državnega zbora RS** v juliju tistega leta, ko se opravijo redne volitve **(27. člen ZLV)**.

Volilna kampanja se lahko začne najprej 30 dni pred dnevom glasovanja, končati pa se mora najpozneje 24 ur pred njim. Najpozneje 45 dni pred dnevom glasovanja morajo organizatorji volilne kampanje odpreti **posebne transakcijske račune za volilno kampanjo**. Občine morajo najpozneje 60 dni pred dnevom glasovanja **javno objaviti pogoje za pridobitev pravice do uporabe plakatnih mest**. Morebitni drugi krog rednih županskih volitev razpiše Državna volilna komisija (v nadaljevanju: DVK), **glasovanje pa se opravi 14 dni po prvem krogu volitev**.

33. člen ZLV določa, da lokalne volitve vodijo in izvajajo **občinske volilne komisije**. Določene naloge pri izvedbi lokalnih volitev pa opravlja tudi DVK. **Posebna volilna komisija** pa se imenuje za volitve predstavnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti ter predstavnikov romske skupnosti. Člani volilnih organov imajo zaradi dela v volilnih organih ob vsakih volitvah pravico do **enkratnega nadomestila**.

Glasovanje na voliščih vodijo **volilni odbori**, in sicer se imenuje najmanj en volilni odbor za vsako volišče. Volilni odbor sestavljajo predsednik in parno število članov ter njihovi namestniki. Imenujejo se izmed občanov, ki imajo stalno prebivališče v občini. Politične stranke, druge organizacije občanov v občini in občani lahko najpozneje v desetih dneh po razpisu volitev dajo svoje predloge za imenovanja predsednika in članov volilnega odbora ter njihovih namestnikov občinski volilni komisiji.

Občinsko volilno komisijo imenuje **OS**, volilne odbore pa **občinska volilna komisija**. Njenega tajnika se imenuje na predlog OU. Volilne komisije se imenujejo za **štiri leta**, volilni odbori pa za **vsake volitve**. Če bi članom volilnih komisij prenehal mandat v času po razpisu volitev, se jim mandat podaljša do konca volitev.

Volilni organi za lokalne volitve so samostojni in neodvisni organi občin. Funkcija članov volilnih organov je **častna.** Člani volilnih organov imajo zaradi dela v volilnih organih ob vsakih splošnih volitvah pravico do enkratnega nadomestila.

46. člen ZLV določa, da so lahko pri delu občinske volilne komisije navzoči **predstavniki kandidatov** in **list kandidatov**, pri delu volilnih odborov pa **zaupniki kandidatov** in **list kandidatov.** Predstavniki in zaupniki kandidatov in list kandidatov lahko opozorijo predsednika volilnega organa na nepravilnosti.

10.5. VOLITVE PRIPADNIKOV ITALIJANSKE, MADŽARSKE IN ROMSKE SKUPNOSTI

Predstavniki italijanske in madžarske narodne skupnosti ter predstavniki romske skupnosti se volijo po **večinskem načelu**.

Kandidate za člane OS – **predstavnike italijanske oz. madžarske narodne skupnosti** določijo volivci - pripadniki navedenih skupnosti v občini s podpisi najmanj 15 volivcev (49. člen ZLV). Za **predstavnike romske skupnosti** pa velja, da jih določijo volivci – pripadniki romske skupnosti v občini s podpisi najmanj 15 volivcev ali organ društvene organizacije Romov v občini (49. člen ZLV).

Pravico voliti in biti voljen za predstavnika italijanske in madžarske narodne skupnosti ter predstavnika romske skupnosti imajo pripadniki teh skupnosti, ki imajo volilno pravico. Za evidentiranje posebne volilne pravice pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti ter romske skupnosti se vodijo **posebni občinski volilni imeniki** (8. člen ZLV).

Na narodnostno mešanih območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost, imata narodni skupnosti v OS **najmanj po enega predstavnika**. S statutom posamezne občine se določi neposredna zastopanost narodnih skupnosti tudi v drugih organih občine. Tudi na območjih, kjer živi avtohtono naseljena romska skupnost, imajo Romi v OS najmanj po enega predstavnika.

Že sama Ustava Republike Slovenije v četrtem odstavku 64. člena zagotavlja italijanski in madžarski narodni skupnosti neposredno zastopanost v predstavniških organih lokalne samouprave.

10.6. VOLITVE V SVETE KRAJEVNIH, VAŠKIH IN ČETRTNIH SKUPNOSTI

Istočasno kot redne volitve v OS, se opravijo tudi **redne volitve v svete krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti.** Nadomestne volitve pa se opravijo, ko preneha mandat najmanj tretjini članov sveta (110. člen ZLV). Volitve v navedene svete razpiše župan, vodijo in izvajajo pa jih občinska volilna komisija.

Kandidate za člane sveta krajevne, vaške oziroma četrtne skupnosti lahko določi s podpisovanjem skupina najmanj desetih volivcev, politične stranke pa kandidate določijo po postopku, določenem z njihovimi pravili.

Volilno pravico imajo državljani Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v krajevni, vaški oziroma četrtni skupnosti ter državljani drugih držav članic EU, ki izpolnjujejo pogoje glede prijavljenega stalnega oziroma začasnega prebivališča, določene v 109. členu ZLV.

10.7. VOLILNA KAMPANJA

Pravila volilne kampanje so določena v **Zakonu o volilni in referendumski kampanji (ZVRK)**, ki volilno kampanjo opredeljuje *kot »vse politične oglaševalske vsebine in druge oblike politične propagande, katerih namen je vplivati na odločanje volivcev pri glasovanju na volitvah«.*

2. člen ZVRK določa, da se »*volilna kampanja se lahko začne **najprej 30 dni pred dnem glasovanja**, končati pa se mora **najkasneje 24 ur pred dnem glasovanja**«.*

Za volilno kampanjo se šteje:

- propaganda v medijih, elektronskih publikacijah in propaganda z uporabo telekomunikacijskih sredstev;
- plakatiranje;
- javni shodi v zvezi z volilno kampanjo (predvolilni shodi).

Volilno kampanjo lahko organizirajo sam kandidat, predstavnik predlagatelja kandidatov ali list kandidatov, politična stranka ali druga pravna ali fizična oseba.

10.7.1. Financiranje volilne kampanje

Sredstva volilne kampanje so zakonsko omejena. Stroški volilne kampanje za volitve v OS ne smejo preseči **0,40 evra na posameznega volilnega upravičenca** v lokalni skupnosti (23. člen ZVRK).

Stroški volilne kampanje za volitve župana ne smejo preseči **0,25 evra na posameznega volilnega upravičenca** v lokalni skupnosti. Če pride do drugega kroga glasovanja, se stroški volilne kampanje za kandidata, ki na tem glasovanju kandidirata, lahko povečajo še za **0,15 evra** na posameznega volilnega upravičenca v lokalni skupnosti.

Lokalna skupnost pred začetkom volilne kampanje določi višino **delnega povračila stroškov organizatorjem volilne kampanje**. Lokalna skupnost lahko določi, da pripada delno povračilo stroškov samo organizatorjem volilne kampanje, ki so jim pripadli mandati v OS, in samo organizatorjem volilne kampanje za župana, katerih kandidati so dosegli določen odstotek od skupnega števila volilnih upravičencev, ki so glasovali, pri čemer odstotek, ki ga določi lokalna skupnost, ne sme presegati **10 odstotkov** (28. člen ZVRK).

Višina delnega povračila stroškov organizatorjem volilne kampanje na volitvah za člane OS ne sme presegati višine povračila za dobljeni glas organizatorjem volilne kampanje za poslance državnega zbora. Višina delnega povračila stroškov organizatorjem volilne kampanje za župana ne sme presegati višine povračila za dobljeni glas organizatorjem volilne kampanje za predsednika republike. Če pride na volitvah za župana do drugega kroga glasovanja, sta kandidata, ki kandidirata v drugem krogu, upravičena do povračila stroškov le na osnovi dobljenih glasov v tem krogu.

Organizator volilne kampanje mora najkasneje **45 dni** pred dnem glasovanja na volitvah odpreti **poseben transakcijski račun z oznako *»za volilno kampanjo«*** in pri tem navesti tudi volitve, za katerega organizira kampanjo. Organizator volilne kampanje mora vsa finančna sredstva, ki jih sam nameni ali dobi od drugih pravnih ali fizičnih oseb za financiranje volilne kampanje, zbrati na tem transakcijskem računu. Vse stroške volilne kampanje mora organizator volilne kampanje poravnavati izključno s tega računa. Ta račun je organizator volilne kampanje dolžan zapreti najkasneje v **štirih mesecih** po dnevu glasovanja. Dan zapadlosti posojil ne sme biti kasnejši od 30 dni pred rokom za zaprtje računa. Organizator volilne kampanje mora odpreti poseben transakcijski račun z oznako za volilno kampanjo preden opravi prvo finančno transakcijo, namenjeno volilni kampanji.

Organizator volilne kampanje mora v **15 dneh** po zaprtju transakcijskega računa predložiti OS in računskemu sodišču **poročilo** o vseh zbranih in porabljenih sredstvih za volilno kampanjo, prav tako pa mora poročilo o financiranju volilne kampanje predložiti Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) preko spletnega portala AJPES.

10.7.2. Volilna kampanja v medijih

Izdajatelji medijev morajo **najkasneje 45 dni pred dnem glasovanja na volitvah določiti in objaviti pravila** (obseg, pogoje in način) za izrabo **programskega časa oziroma časopisnega prostora** za predstavitev kandidatov, političnih strank in njihovih programov. Lokalna skupnost mora **najkasneje 60 dni pred dnem glasovanja** na volitvah javno objaviti pogoje za pridobitev pravice do uporabe plakatnih mest.

Lepljenje in nameščanje plakatov z oglaševalskimi vsebinami za volilno kampanjo je dovoljeno na plakatnih mestih, ki jih **določi lokalna skupnost**. Lokalna skupnost mora **brezplačno**, tudi brez plačila komunalne takse, zagotoviti vsem organizatorjem volilne kampanje enakopravnost pri lepljenju in nameščanju plakatov na teh plakatnih mestih, katerih število in skupna površina morata posameznemu organizatorju volilne kampanje omogočati vsaj osnovno informiranje volivcev o listi kandidatov ali kandidatu. Lokalna skupnost lahko določi tudi **dodatna plakatna mesta**, ki so organizatorjem volilne kampanje na razpolago pod določenimi pogoji in proti plačilu.

Plakatiranje zunaj plakatnih mest je dovoljeno s **soglasjem lastnika oziroma upravljavca** reklamnih tabel, stavb, drugih objektov ali zemljišč. Za nameščanje teh plakatov ni dovoljeno predpisovati posebnega dovoljenja in zaračunavati komunalne takse.

Izdajatelji medijev morajo v medijih, ki so kot taki določeni s predpisi o medijih, volilne oglaševalske vsebine objaviti z navedbo naročnika. Pri objavah raziskav javnega mnenja in anket o kandidatih, listah kandidatov, političnih strankah v času volilne mora zaradi zagotavljanja preglednosti in objektivnega informiranja javnosti izdajatelj medija navesti firmo oziroma ime in priimek ter sedež oziroma naslov naročnika, plačnika in izvajalca, čas, v katerem je bila opravljena raziskava javnega mnenja oziroma anketa, način izvedbe, vzorec in odzivnost vprašanih, vprašalnik oziroma vprašanja in merske napake. Objava raziskav javnega mnenja

in anket o kandidatih, listah kandidatov in političnih strankah ni dovoljena 24 ur pred dnem glasovanja in do zaprtja volišč na dan glasovanja.

Pri političnem oglaševanju je treba upoštevati tudi **Uredbo (EU) 2024/900** o preglednosti in ciljanju v političnem oglaševanju, ki se uporablja od 10. oktobra 2025. Ta določa dodatne zahteve glede označevanja političnih oglasov, navedbe identitete njihovega sponzorja, informacij o volitvah oziroma drugih postopkih, s katerimi so oglasi povezani, ter zagotavljanja obvestil o preglednosti političnega oglaševanja.

11. SODELOVANJE OBČANOV PRI ODLOČANJU

Iz narave lokalne samouprave izhaja, da je pravica do neposrednega sodelovanja prebivalcev pri odločanju o najpomembnejših vprašanjih v lokalni skupnosti neločljiv del ustavne pravice do lokalne samouprave – **9. člen, v povezavi s 44. členom Ustave**, ki zagotavlja pravico do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev.

Občani lahko o zadevah lokalnega pomena odločajo tako **posredno kot neposredno**. Posredno odločajo prek svetov, katerih člani so izvoljeni na neposrednih in tajnih volitvah. Oblike neposredne demokracije pa določa **44. člen ZLS**, in te so:

- zbor občanov;
- referendum;
- ljudska iniciativa.

11.1. ZBOR OBČANOV

Gre za obliko neposrednega odločanja občanov in ga je treba posebej sklicati ali **za celotno občino** ali pa za njen **posamezni del**.

Zbor občanov **skliče župan** skladno s statutom občine, mora pa ga sklicati, če to zahteva **zakon, statut ali pa pet odstotkov volivcev** (45. člen ZLS). Način sklica zbora občanov je določen v statutu, lahko pa ga skliče župan na lastno pobudo ali na pobudo OS ali sveta ožjega dela občine.

Skladno s **45. členom ZLS** občani na zboru obravnavajo posamezne zadeve, oblikujejo stališča, dajejo predloge, pobude in mnenja ali odločajo. V statutu občine je določeno, koliko **volivcev** mora sodelovati na zboru, da so **stališča, predlogi, pobude, mnenja oziroma odločitve veljavno sprejeti**, in kako **ti zavezujejo občinske organe**.

Zbor občanov se od drugih oblik odločanja, predvsem od referenduma, razlikuje po tem, da gre za bolj **spontano in neformalizirano** odločanje, pri katerem lahko sodelujejo vsi občani z volilno pravico.

11.2. REFERENDUM

ZLS ureja naknadni referendum in svetovalni referendum, na katerih odločajo občani z volilno pravico, pri čemer dopušča tudi referendume o drugih vprašanjih, če tako določa zakon (46.a člen ZLS). Na **naknadnem referendumu** se odloča o sprejetem splošnem aktu občine ali njegovih posameznih določbah, ni pa mogoče odločati o proračunu občine, zaključnem računu občine in splošnih aktih, s katerimi se predpisujejo občinski davki

in druge dajatve. Referendum se opravi kot naknadni referendum, na katerem občani sprejeti splošni akt oziroma njegove posamezne določbe potrdijo ali zavrnejo.

OS **lahko razpiše** naknadni referendum na predlog **župana ali člana OS**, mora pa ga razpisati, če to zahteva najmanj **pet odstotkov volivcev v občini in če tako določa zakon ali statut občine**. V **46. členu ZLS** je določeno, da je treba predlog za razpis referenduma vložiti oziroma OS pisno seznaniti s pobudo volivcev za vložitev zahteve za razpis referenduma v 15 dneh po sprejemu splošnega akta. Če je vložen predlog za razpis referenduma ali je dana pobuda volivcem za vložitev zahteve za razpis referenduma, župan zadrži objavo splošnega akta do odločitve o predlogu ali pobudi oziroma do odločitve na referendumu. Če je sprejeti splošni akt ali njegove posamezne določbe na referendumu potrjen, ga mora župan objaviti **skupaj z objavo izida referenduma**. Če pa je splošni akt ali njegove posamezne določbe zavrnjene, se ta ne objavi, dokler se ob upoštevanju volje volivcev ne spremeni. Odločitev volivcev na referendumu zavezuje OS do konca njegovega mandata.

Pobudo volivcem za vložitev zahteve za razpis naknadnega referenduma lahko da vsak volivec, politična stranka v občini ali svet ožjega dela občine. Pobuda mora vsebovati **jasno izraženo referendumsko vprašanje in obrazložitev**. Statut občine lahko določi, da mora biti pobuda podprta z določenim številom podpisov volivcev (47. člen ZLS).

Z namenom ugotovitve volje občanov lahko OS pred odločanjem o posameznih vprašanjih iz svoje pristojnosti razpiše tudi **svetovalni referendum** (46.b člen ZLS). **Ta se lahko razpiše za celotno občino ali njen posamezni del.** Rezultat na svetovalnem referendumu ne zavezuje občinskih organov. O razpisu svetovalnega referenduma odloča OS, volivci pa njegovega razpisa ne morejo zahtevati po pravilih o naknadnem referendumu.

OS razpiše referendum **v 15 dneh** po sprejemu odločitve o predlogu oziroma od vložitve zahteve volivcev za razpis referenduma (47.a člen ZLS). Z **aktom o razpisu referenduma** se določi vsebino vprašanja, o katerem se bo odločalo na referendumu. Določi pa se tudi dan razpisa, referendumsko območje in dan glasovanja. Akt o razpisu referenduma se objavi na način, ki je določen s statutom občine za objavo splošnih aktov občine.

Splošni akt ali njegove posamezne določbe so na referendumu zavrnjeni, **če proti glasuje večina volivcev**, ki so veljavno glasovali, pod pogojem, da proti splošnemu aktu ali njegovim posameznim določbam glasuje **najmanj petina vseh volivcev**.

Občinska volilna komisija pošlje OS **poročilo o izidu glasovanja** na referendumu in ga objavi na način, ki je določen v statutu občine.

11.3. LJUDSKA INICIATIVA

48. člen ZLS določa, da **lahko najmanj pet odstotkov volivcev** v občini zahteva razveljavitev ali izdajo splošnega akta ali druge odločitve iz pristojnosti OS ali drugega občinskega organa.

Glede same vložitve zahteve in postopka izpeljave se uporabljajo določbe ZLS, ki urejajo referendumsko vprašanje.

Organ, na katerega je zadeva naslovljena, mora odločiti o zahtevi v roku, določenem v statutu občine, najkasneje pa v **treh mesecih** od vložitve zahteve.

12. JAVNE SLUŽBE

Ena izmed pomembnejših funkcij lokalne samouprave je **kvalitetna oskrba občanov z javnimi dobrinami**. Večina teh se zagotavlja v okviru sistema javnih služb. ZLS določa, da občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih **sama** določi, in javnih služb, za katere tako določa **zakon**.

Način in oblike izvajanja gospodarskih javnih služb določa **Zakon o gospodarskih javnih službah (ZGJS).** Ta v svojem **2. členu** določa, da se *»gospodarske javne službe določijo z zakoni s področja energetike, prometa in zvez, komunalnega in vodnega gospodarstva in gospodarjenja z drugimi vrstami naravnega bogastva, varstva okolja ter zakoni, ki urejajo druga področja gospodarske infrastrukture«.*

Med obvezne občinske gospodarske javne službe sodijo zlasti**:**

- oskrba s pitno vodo;
- odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode;
- zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov;
- obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov;
- odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov;
- redno vzdrževanje občinskih javnih cest;
- urejanje in čiščenje javnih površin;
- zagotavljanje 24-urne dežurne službe v okviru pogrebne dejavnosti.

Način opravljanja javne gospodarske službe predpiše občina z **odlokom.**

Skladno s **6. členom ZGJS** občina zagotavlja gospodarske javne službe v sledečih oblikah:

- v režijskem obratu, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo,
- v javnem gospodarskem zavodu, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče opravljati kot profitne oziroma če to ni njihov cilj,
- v javnem podjetju, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati kot profitno,
- z dajanjem koncesij,

Zaradi gospodarnejšega in učinkovitejšega zagotavljanja javnih služb lahko dvoje ali več občin skupaj ustanovi **javni zavod ali javno podjetje**. Občine lahko za izvajanje javne službe podelijo skupno koncesijo. Občinski sveti udeleženih občin ustanovijo **svet ustanoviteljic**

oziroma svet koncedentov, ki ga sestavljajo župani. **Akt o ustanovitvi skupnega organa** določa naloge, organizacijo dela, način sprejemanja odločitev, financiranje in delitev stroškov med občinami. Skupni organ opravlja naloge v imenu in za račun občin, ki so ga ustanovile. Sedež sveta ustanoviteljic je v občini, v kateri je sedež javnega zavoda ali javnega podjetja. Sedež sveta koncedentov je v občini, ki jo določi koncesijski akt. Strokovne naloge za organ opravlja OU občine, v kateri je njegov sedež, če z aktom o ustanovitvi ni določeno, da te naloge opravlja organ SOU (61. člen ZLS).

Gospodarske javne službe se **financirajo** s ceno javnih dobrin, iz proračunskih sredstev in iz drugih virov, določenih z zakonom ali odlokom lokalne skupnosti. Za javne dobrine, katerih uporaba je glede na uporabnika oziroma določljivo skupino uporabnikov izmerljiva, uporabniki plačujejo ceno proizvoda ali storitve, ki je lahko tudi v obliki tarife, takse, nadomestila ali povračila (59. člen ZGJS).

Cene se oblikujejo in določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon ali odlok lokalne skupnosti v skladu z zakonom. Cene se lahko tudi subvencionirajo, pri čemer se z aktom o subvencioniranju določita višina in vir subvencij. Gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva, se financirajo iz sredstev proračuna.

Občina lahko za financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb predpiše **davek** v skladu s predpisi, ki urejajo financiranje javne porabe in nalog lokalnih skupnosti.

Skladno z določil ZGJS ima **OS sledeče pristojnosti:**

- z odlokom predpiše način opravljanja lokalne gospodarske javne službe;
- z odlokom predpiše izbirne lokalne gospodarske javne službe;
- sprejme program javnega gospodarskega zavoda in javnega podjetja za obvladovanje kakovosti poslovanja;
- z odlokom lahko predpiše pogoje in način javne, posebne in podrejene rabe objektov in naprav, namenjenih za izvrševanje lokalnih gospodarskih javnih služb;
- poveri opravljanje strokovnotehničnih, organizacijskih in razvojnih nalog na področju gospodarskih javnih služb za to usposobljeni organizaciji ali podjetju;
- z odlokom ustanovi javni holding za področje posamezne ali več lokalnih gospodarskih javnih služb;
- za posamezno ali več gospodarskih javnih služb ustanovi telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin;
- z odlokom organizira režijski obrat kot organizacijsko enoto uprave oziroma službe lokalne skupnosti;

- z aktom o ustanovitvi (odlokom) ustanovi javni gospodarski zavod za opravljanje ene ali več gospodarskih dejavnosti, kadar se v celoti izvajajo kot neprofitne, njihovo izvajanje pa zahteva samostojno organizacijo izven uprave lokalne skupnosti;
- izvaja ustanoviteljske pravice v javnem gospodarskem zavodu;
- imenuje člane upravnega odbora javnega gospodarskega zavoda;
- ustanovi javno podjetje;
- izvaja ustanoviteljske pravice v javnem podjetju;
- z odlokom določi primere, ko opravljanje določene dejavnosti kot koncesionirane gospodarske javne službe ni mogoče;
- s koncesijskim aktom (odlok) določi predmet in pogoje opravljanja posamezne lokalne gospodarske javne službe;
- na podlagi vloge o zainteresiranosti začne postopek za izdajo koncesijskega akta;
- odloči o prisilnem odkupu koncesije;
- odvzame koncesijo koncesionarju;
- odloči o prevzemu koncesionirane lokalne gospodarske javne službe v režijo;
- izda dovoljenje za prenos opravljanja koncesionirane lokalne gospodarske javne službe s koncesionarja na drugo osebo;
- prenese opravljanje koncesionirane gospodarske javne službe s koncesionarja na drugo osebo;
- z odlokom določi način in postopek oblikovanja cen dobrin in storitev lokalne gospodarske javne službe;
- v proračunu zagotovi sredstva za financiranje javnih dobrin lokalnih gospodarskih javnih služb, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva;
- za financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb lahko predpiše davek v skladu s predpisi, ki urejajo financiranje javne porabe in nalog lokalnih skupnosti;
- odloči o dodelitvi bonov (voucherjev) uporabnikom javnih dobrin.

Skladno z določil ZGJS ima **OU sledeče pristojnosti:**

- opravlja strokovnotehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju gospodarskih javnih služb;
- odloči o pravici uporabnika storitev lokalne gospodarske javne službe;
- objavi javni razpis za pridobitev koncesionarjev;
- z upravno odločbo odloči o izbiri koncesionarja.

V pristojnost župana pa je, da:

- z izbranim koncesionarjem sklene koncesijsko pogodbo.

13. POVEZOVANJE OBČIN

Povezovanje občin v interesne zveze in združenja urejata **86. in 86.a člen ZLS.**

13.1. INTERESNA ZVEZA OBČIN

ZLS določa, da lahko občine zaradi skupnega urejanja in izvajanja posameznih upravnih nalog ter izvajanja skupnih razvojnih in investicijskih programov ustanovijo **interesne zveze**. Interesna zveza je oseba javnega prava, njeno poslovanje – pravice, obveznosti in odgovornosti so opredeljene v ustanovnem aktu zveze.

Zveza ima **svet**, ki ga sestavlja z aktom o ustanovitvi zveze občin določeno število predstavnikov OS občin ustanoviteljic. Posamezna občina ima v svetu zveze občin tolikšen delež glasov, kot ima prebivalcev v razmerju do števila prebivalcev vseh občin, vključenih v zvezo občin, če z aktom o ustanovitvi zveze občin ni določeno drugače. Zveza občin ima tudi izvršilni organ, ki ga sestavljajo župani občin ustanoviteljic. Z aktom o ustanovitvi se določi:

- ime in sedež zveze občin,
- delovno področje, pristojnosti in naloge zveze občin,
- predpise in druge akte iz pristojnosti občinskih organov, za katere sprejemanje bo po ustanovitvi zveze občin pristojen svet zveze občin,
- pristojnosti, sestavo, organizacijo in način odločanja sveta zveze občin,
- pristojnosti, organizacijo in način dela izvršilnega organa zveze občin,
- zastopanje zveze občin kot pravne osebe javnega prava,
- zagotavljanje sredstev za delovanje in izvajanje nalog zveze občin,
- poslovanje zveze občin ter njene pravice, obveznosti in odgovornosti,
- začetek delovanja in prenehanja zveze občin,
- pravice, obveznosti in odgovornosti ustanoviteljic ter načela urejanja medsebojnih premoženjskih in drugih razmerij,
- pridobitev lastnosti ustanoviteljice in izstop iz ustanoviteljstva.

13.2. ZDRUŽENJE OBČIN

Občine lahko zaradi predstavljanja in uveljavljanja lokalne samouprave in skupnega zagotavljanja svojih interesov ustanovijo **združenje**. ZLS natančneje določa pogoje in postopek za pridobitev statusa reprezentativnega združenja. Združenje ima status pravne osebe javnega prava, njegovo poslovanje je opredeljeno z aktom o ustanovitvi združenja.

Ustanoviteljice združenja z aktom o ustanovitvi določijo:

- ime in sedež združenja;
- organe združenja;

- financiranje združenja;
- nadzor nad poslovanjem;
- cilje in naloge združenja;
- pravice, obveznosti in odgovornosti združenja v pravnem prometu;
- zastopanje združenja;
- pravice in obveznosti članic;
- način včlanjevanja oziroma prenehanja članstva;
- prenehanje poslovanja združenja.

Združenje **zastopa interese svojih članic** pred državnimi organi, kadar ti oblikujejo ali sprejemajo zakone ali druge predpise, s katerimi se določajo naloge, pravice, obveznosti in odgovornosti občin, ali se s predpisi kako drugače posega v njihove koristi.

94. člen ZLS jasno določa, da mora biti s strani pripravljavcev zakonov in podzakonskih predpisov pred dokončnim oblikovanjem zakonov in drugih predpisov, ki zadevajo področje delovanja občin, zagotovljeno **ustrezno sodelovanje** z združenji občin.

V okviru združenja delujejo različne **strokovne službe**, ki opravljajo naloge obveščanja občin, skrbijo za pripravo izobraževanj za predstavnike občin, zagotavljajo strokovno pomoč občinam in zvezam občin. Združenje lahko ustanovi skupne strokovne službe, ki po pooblastilu izvajajo naloge za članice združenj.

V Sloveniji delujejo **tri združenja občin**, in sicer:

- Združenje občin Slovenije - ustanovljeno **2. februarja 1999** na pobudo **desetih manjših občin** (Beltinci, Borovnica, Divača, Naklo, Podvelka-Ribnica, Preddvor, Rogašovci, Starše, Sv. Jurij ob Ščavnici in Vodice), razloga za ustanovitev sta bila predvsem dva: **porast števila občin** in **neustrezno financiranja občin**. Nove občine so bile praviloma brez vsakršne upravne infrastrukture in niso imele zagotovljene tako rekoč nobenih lastnih prihodkov;
- Skupnost občin Slovenije - Skupnost občin Slovenije (SOS) ima sedež **v Mariboru**. Ustanovljena je bila leta **1992**;
- Združenje mestnih občin Slovenije - Združenje ima sedež **v Ljubljani** in je bilo ustanovljeno **2010**.

Merila in postopek za sestavo stalnega predstavništva reprezentativnih združenj občin za sodelovanje z državnimi organi ter njihovih delegacij v mednarodnih organizacijah občin in v drugih mednarodnih organizacijah določi **Vlada RS**. Pri tem se upošteva načelo, da se število članov posameznih delegacij določi po proporcionalnem načelu

glede velikosti združenja in zagotovi, da ima vsako reprezentativno združenje v delegaciji **vsaj enega predstavnika**, kadar število članov delegacije to dopušča.

Sredstva za delegacije reprezentativnih združenj v organih **Sveta Evrope in Evropske unije**, ki bremenijo države, se zagotovijo v državnem proračunu.

14. MEDNARODNO POVEZOVANJE OBČIN

Občine se v mednarodnem okviru povezujejo pri pripravi različnih projektov, ki so financirani s strani EU.

Občine se povezujejo tudi s pobratenji in tako sodelujejo pri organizaciji različnih dogodkov in izobraževanj. Sodelovanje se vzpostavlja tudi na kulturnih in športnih področjih. Pobratenja se tako sklepajo na področjih varstva in zaščite okolja, prostorskega načrtovanja, poklicnega usposabljanja, integracije invalidov, emigrantov in socialno ogroženih, na področju brezposelnosti, preprečevanja kriminala, mladinske politike in varstva otrok, spodbujanja različnih gospodarskih dejavnosti itd.

Na ta način lahko občine pridobijo pomembne informacije o delovanju in organizaciji lokalne samouprave v tujini ter izkušnje za nadaljnje delo.

15. VARSTVO LOKALNE SAMOUPRAVE

91. člen ZLS določa, da lahko občina oz. pokrajina ***»vloži zahtevo za presojo ustavnosti in zakonitosti predpisov države pri Ustavnem sodišču RS, s katerimi se posega v ustavni položaj in pravice lokalne skupnosti«.***

Ob navedenem lahko v upravnem sporu spodbija konkretne upravne akte in ukrepe, s katerimi državni organi izvršujejo oblastni nadzor.

Občina ima v postopku, v katerem se odloča o pravicah in obveznostih posameznikov in organizacij pred državnimi organi, položaj stranke, če so s temi akti neposredno prizadete njene pravice in koristi, določene z ustavo in zakoni.

Državni zbor RS mora pred sprejemom zakonov in drugih predpisov, ki se v skladu z ustavo tičejo koristi samoupravnih lokalnih skupnosti, pridobiti njihovo mnenje. Če se predpis nanaša na posamezno samoupravno lokalno skupnost in posega v njene koristi, jo je treba seznaniti z namenom takšnega predpisa pred njegovim sprejemom.

Vlada RS mora pred sprejetjem predlogov zakonov oziroma preden jih predloži Državnemu zboru RS v sprejem in pred sprejetjem drugih predpisov iz svoje pristojnosti, ki zadevajo pristojnosti, delovanje in financiranje občin, zagotoviti ustrezno sodelovanje združenj občin. Navedeno pa se smiselno uporablja tudi, kadar posamezen minister sprejema predpis iz svoje pristojnosti.

16. LITERATURA IN PRAVNI VIRI

LITERATURA:

- Dr. Franc Grad, mag. Janez Pogorelec, Državna uredite, Ljubljana 2005
- Dr. Katarina Žagar, Lokalna samouprava (organizacija in funkcija), Ljubljana 2007
- Dr. Stane Vlaj, Vodnik po slovenski lokalni samoupravi, Ljubljana 2001
- Katalog pristojnosti občin, Lex localis; http://www.lex-localis.info/

PRAVNI VIRI:

- Ustava Republike Slovenije (URS), Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99, 75/16 – UZ70a, 92/21 – UZ62a in 98/25 – UZ74a.
- Zakon o lokalni samoupravi (ZLS), Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 11/14 – popr., 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A, 80/20 – ZIUOOPE, 62/24 – odl. US, 102/24 – ZLV-K, 83/25 – ZOUL in 10/26.
- Zakon o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij (ZUODNO), Uradni list RS, št. 108/06 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 31/18 in 181/21.
- Zakon o lokalnih volitvah (ZLV), Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 83/12, 68/17, 93/20 – odl. US, 102/24, 10/26 in 1389/26.
- Zakon o volilni in referendumski kampanji (ZVRK), Uradni list RS, št. 41/07, 103/07 – ZPolS -D, 11/11, 28/11 – odl. US in 98/13.
- Zakon o financiranju občin (ZFO-1), Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11, 14/15 – ZUUJFO, 71/17, 21/18 – popr., 80/20 – ZIUOOPE, 189/20 – ZFRO, 207/21, 44/22 – ZVO-2, 17/25, 93/25 – ZNUZJV in 14/26.
- Zakon o javnih financah (ZJF), Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O, 76/23, 24/25 – ZFisP-1, 39/25, 85/25 – ZPJS in 112/25.
- Zakon o računovodstvu (ZR), Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE.
- Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK), Uradni list RS, št. 69/11 – uradno prečiščeno besedilo, 158/20, 3/22 – ZDeb in 16/23 – ZZPri.
- Zakon o skupnih temeljih sistema plač v javnem sektorju (ZSTSPJS), Uradni list RS, št. 95/24 in 12/26 – ZPPJUFT.
- Zakon o gospodarskih javnih službah (ZGJS), Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40.

- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ), Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 7/18, 141/22 in 40/25 – ZInfV-1.
- Zakon o nujnih ukrepih za zagotavljanje javne varnosti (ZNUZJV), Uradni list RS, št. 93/25.
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2026 in 2027 (ZIPRS2627), Uradni list RS, št. 95/25, 112/25 – ZJF-K in 1612/26.
- Zakon o ratifikaciji Evropske listine lokalne samouprave (MELLS), Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 15/96
- Zakon o javnem naročanju (ZJN-3), Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US, 100/22 – ZNUZSZS, 28/23, 88/23 – ZOPNN-F in 83/25 – ZOUL.
- Zakon o samoprispevku (ZSam-1), Uradni list RS, št. 87/01.
- Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP), Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE, 3/22 – ZDeb in 85/25.
- Zakon o ustavnem sodišču (ZUstS), Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo, 109/12, 23/20, 92/21, 22/25 in 57/25 – ZF.
- Pravilnik o omejitvah in dolžnostih uradnih oseb v zvezi s sprejemanjem daril, Uradni list RS, št. 106/21 in 110/21 – popr.
- Uredba o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja, Uradni list RS, št. 24/16 in 146/22.
- Zakon o funkcionarjih (ZF), Uradni list RS, št. 57/25.
- Zakon o Vladi Republike Slovenije (ZVRS), Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17, 163/22, 57/25 – ZF in 555/26.
- Zakon o javno-zasebnem partnerstvu (ZJZP), Uradni list RS, št. 127/06.

Združenje občin Slovenije
Dunajska 156, 1000 Ljubljana, Slovenija
Tel: +386 (01) 230 63 32
www.zdruzenjeobcin.si ● **info@zdruzenjeobcin.si**